

NGUYỄN TRỌNG BẦU (dịch, biên soạn)

TRUYỀN NGŨ

NGÔN

THẾ GIỚI

CHỌN LỌC

CON MÈO
NGOAN ĐẠO

vh NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Các bạn đón đọc:

- 101 truyện ngụ ngôn thế giới chọn lọc
- Truyện cổ tích về loài vật
- Cổ tích về các nàng tiên

TRUYỀN
NGŨ
NGÔN
THẾ GIỚI
CHỌN LỌC

CON MÈO
NGOAN ĐẠO

VĂN XÃ XUẤT BẢN

TRUYỆN NGỤ NGÔN THẾ GIỚI CHỌN LỌC

Con mèo ngoan đạo

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Nguyễn Trọng Báu

Truyện ngụ ngôn thế giới chọn lọc : Con mèo ngoan đạo /
Nguyễn Trọng Báu dịch, b.s. - H. : Văn học ; Công ty Văn hoá Huy
Hoàng, 2017. - 143tr. : tranh vẽ ; 21cm

ISBN 9786049548178

1. Văn học dân gian 2. Truyện ngụ ngôn 3. Thế giới
398.24 - dc23

VHH0342p-CIP

V23
NG 527 TR

NGUYỄN TRỌNG BẦU (dịch, biên soạn)

TRUYỀN NGŨ NGÔN THẾ GIỚI CHỌN LỌC

CON MÈO
NGOAN ĐẠO

vh NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

YOUNG

MAN

AND

WOMAN

30-10-1911

CÓ CÁI GÌ THÌ PHẢI GIỮ LẤY

Một người nông dân cứ đêm tới lại nghe thấy tiếng họa mi hát trên cánh đồng phía sau vườn nhà. Anh ta rất thích họa mi và tìm cách đặt bẫy. Đêm hôm sau họa mi lại đến hát chỗ cũ và bị sa bẫy. Anh nông dân mang chim về nhà nhốt vào chiếc lồng đẹp, rồi bảo:

- Thế là từ nay mày luôn ở bên ta và hãy luôn hát cho ta nghe nhé!

Họa mi đáp:

- Loài họa mi không bao giờ biết hát trong lồng cả.

Anh nông dân liền nói:

- Nếu mày không hát thì ta sẽ ăn thịt mày. Thiên hạ thường nói rằng thịt họa mi ăn rất ngon.

Con họa mi run rẩy nói:

- Xin ông đừng thịt
tôi. Nếu ông thả tôi ra,
tôi sẽ nói cho ông biết
ba điều còn giá trị hơn cả cái
thân tôi.

Người nông dân nghe vậy bèn thả họa mi ra,
nhưng vừa thoát khỏi lồng họa mi bay vút lên
cao và nói xuống:

- Lão ngớ ngẩn kia! Đừng có bao giờ tin vào
lời hứa của kẻ đã bị bắt, đó là điều thứ nhất. Điều
thứ hai: đã có cái gì thì phải giữ lấy. Và điều cuối
cùng: đừng buồn và chớ có tiếc về cái gì đã bị
mất đi.

XEM VOI

Ở đất nước Ấn Độ voi không phải là hiếm và
đôi khi người ta có thể nhìn thấy voi do người
quản tượng dẫn đi ngoài đường phố. Thế nhưng
đối với người mù từ bé họ không biết con voi
hình dáng ra sao. Có năm người mù nghỉ chân ở
một quán giải khát đầu làng. May mắn thay cho
họ, vừa lúc đó có một người quản tượng dắt voi

đi tới. Mọi người đổ ra xem và năm người mù xin được xem voi bằng tay, người quản tượng đồng ý. Người mù thứ nhất sờ vào chiếc vòi dài, người thứ hai sờ vào chân voi và ôm thử xem to đến đâu, người thứ ba sờ phải đuôi voi và cứ đinh ninh con voi chỉ có thế, người thứ tư sờ vào tai voi và ve vuốt mãi, còn người thứ năm thì sờ vào đôi ngà voi. Khi con voi đã đi khỏi và mọi người đã ra về, chủ quán mới hỏi các người mù:

- Các bác thấy con voi thế nào?

Người mù thứ nhất nhanh nhẩu trả lời:

- Tưởng voi lạ lùng và to lắm, hóa ra người mềm nhũn và lằng nhằng như con đỉa.

Người mù thứ hai cãi:

- Không phải, con voi nó tròn trùng trục như cái cột mà thôi!

Người mù thứ ba nói:

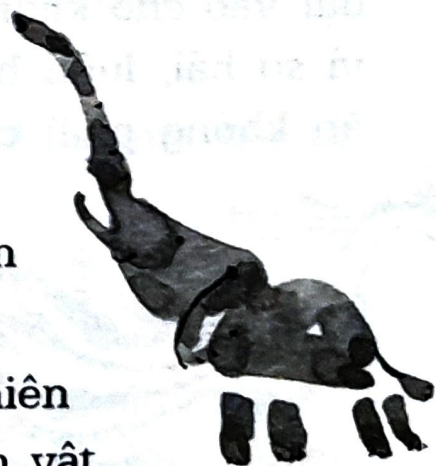
- Bác nhận xét sai rồi. Nó dài và lông cũng dài tua tủa như chiếc chổi sể to có cán tròn.

Người mù thứ tư cướp lời:

- Các bác đều sai cả, chính tôi đã thấy nó rất to và bèn bẹt như chiếc quạt thóc.

Người mù thứ năm lớn tiếng bảo:

- Chẳng có gì đáng ngạc nhiên cả, đích thị con voi phải là con vật

cứng như xương, hai thân nó dài và cứng như hai chiếc cột con.

Họ cứ cãi nhau mãi, ai cũng cho là mình đúng vì chính họ, chứ chẳng phải nghe qua ai khác, đã trực tiếp sờ vào chính con voi thật.

LÒNG TỐT VÀ BIỆN PHÁP

Có một con chim biển to lớn, rất đẹp và cũng rất lạ chưa ai từng thấy, đến đậu ở ngoài thành nước Lỗ. Người nước Lỗ tìm cách bắt được và dâng vua. Lỗ Hâu rất yêu thích, cho là chim thần, mang về cung đình dâng rượu thịt và nuôi dưỡng hết sức quý trọng, hằng ngày có nhạc cung đình tấu những khúc hay để chim nghe, lại có tiệc yến và tiệc tam sinh (bò, dê, lợn). Lỗ Hâu thực bụng yêu quý chim, nhưng lòng tốt của nhà vua lại đặt vào chỗ không thích hợp. Chim phát khiếp vì sợ hãi, luôn hoảng loạn vì ồn ã, lại vì món ăn không phải của loài chim nên nước không

uống, thịt không ăn, vì thế chỉ vài ngày sau chim chết. Không ai là không biết lòng tốt của Lỗ Hâu, nhà vua

đã cung dưỡng chim biển như cung dưỡng bản thân mình, đã không dùng cách nuôi chim biển để nuôi chim biển, dẫn tới sai phạm làm cho chim biển bị chết.

THỎ PHÌ PHÒ THAY!

Lừa và ngựa đi chợ về. Phần lớn hàng hóa chủ đều chất lên lưng lừa, còn ngựa chỉ phải chất ít đồ nhẹ bồng nên phớn phơ, vừa đi vừa nghịch ngợm. Đường về thì xa, phải qua nhiều dốc và suối rất khó khăn. Được nửa đường, lừa mệt quá nói với ngựa:

- Chàng trai trẻ! Mang đỡ cho tôi một tý!

Ngựa tảng lờ như không nghe thấy. Lừa lại nhắc lại lời đề nghị lần nữa, nhưng ngựa chỉ phe phẩy tai, không đáp lại. Tới lúc quá mệt, lừa thỏ phì phò và kêu lên:

- Chú ngựa! Hãy giúp ta với! Ta mệt không chịu nổi nữa rồi.

Ngựa nghe thấy tiếng lừa cầu khẩn rất rõ, nhưng nó vẫn giả vờ không nghe thấy, hai tai càng phe phẩy tợn. Đến một đoạn đường dốc ngược, hai chân trước của lừa không nhắc được

lên cao, hai chân sau chịu toàn sức nặng của hàng hóa nên run bần bật, lừa hỗn hển nói:

- Hãy giúp tôi, anh ngựa!

Đến lúc này ngựa mới trả lời:

- Thôi được, tôi sẽ giúp anh. Thế này nhé! Tất cả hàng hóa anh vẫn cứ chở, chỉ còn cái thớ phi phò thì tôi sẽ giúp đỡ thớ thay cho cậu nhé!

Lừa giận ngựa nhưng không nói gì và đi được mấy bước nữa thì gục ngã. Người chủ tiến đến ve vuốt lừa và dỗ dành:

- Lừa yêu quý của ta! Hãy gượng dậy nào! Cố dậy nào!

Nhưng cho dù có dỗ dành mấy, lừa cũng không đủ sức dậy nổi. Người chủ đành dỡ hết đồ và hàng hóa trên lưng lừa, chất tất cả lên lưng ngựa và quất vào mông ngựa, bắt lên đường... Bây giờ thì lừa đi thông thả bên ngựa, còn ngựa lắc lè toàn bộ số hàng hóa của cả hai con vật. Ngựa ngật ngưỡng đi, nó thở cả bằng tai và bằng mũi.

THẾ NÀO LÀ TRUNG THẦN

Văn Quân nước Lỗ bảo Mặc Tử:

- Có kẻ nói với ta rằng: Trung thần là người bắt

cúi thì cúi, bắt ngẩng thì ngẩng, để thì im, gọi thì thưa, như thế có cho là trung thần được không?

Mặc Tử nói:

- Bắt cúi thì cúi, bắt ngẩng thì ngẩng, như thế khác gì cái bóng? Để thì im, gọi thì thưa, như thế khác gì tiếng vang. Quan lại mà dùng đến những kẻ như bóng, như tiếng vang, thì còn được ích gì? Theo tôi đã gọi là trung thần, thì khi vua có nhầm lỗi phải tìm cách can ngăn mà đưa vào điều thiện, khi mình có điều hay, phải tìm đường bày tỏ, mà không lộ với ngoài! Trên thì thành thực một lòng, một dạ với nhà vua, dưới thì không a dua vào bè kết đảng với ai! Những sự tốt lành yên vui thì để phần dân hưởng. Những điều oán thán lo lắng thì mình hứng đựng. Có được như thế, thì tôi mới cho là trung thần.

TRÍ KHÔN CỦA TA DÂY

Ngày xưa, có một người đang cày ruộng. Có con hổ ngồi rình trên bờ. Nó thấy con trâu thì to, con người thì bé, mà sao con người bé nhỏ bắt con trâu to lớn làm gì trâu cũng phải theo. Thấy vậy, hổ mới bảo trâu:

- Thằng trâu kia! Cớ sao mày to lớn nhường vậy mà lại để cho người bé nhỏ quất nạt, sai khiến như thế?

Trâu đáp:

- Người tuy bé, nhưng trí khôn nó lớn. Ta không chống lại với trí khôn nó được.

Hổ ngạc nhiên lắm, nó chưa nhìn thấy trí khôn bao giờ, hình thù ra sao. Hổ bèn tiến đến người và hỏi:

- Người kia! Trí khôn của mày để ở đâu, mang ra đây cho ta xem?

Người trả lời:

- Trí khôn ta để ở nhà. Muốn xem để ta về lấy.

Hổ nhanh nhẩu nói:

- Thế thì mày mau chạy về nhà mang trí khôn ra đây cho ta xem.

Người phân vân:

- Ta về, người sẽ ăn mất trâu của ta. Để ta có thể tin được, người hãy cho ta trói người lại, thì ta mới yên tâm về nhà lấy trí khôn ra đây cho người xem.

Hổ ưng thuận để người trói lại vì nó rất tò mò muốn xem mặt mũi cái trí khôn ra sao. Người trói hổ thật chặt bằng nhiều vòng dây và sau khi đã cảm thấy hoàn toàn yên tâm rằng hổ không thể thoát được, người mới tháo bắp cày ra dùng hết

sức phang cho hổ một trận thừa sống thiếu chết. Vừa nện hổ người vừa nói:

- Trí khôn của ta đây! Trí khôn của ta đây!

Sau khi đã nện cho con hổ ngu ngốc một trận như tử và để nó hiểu như thế nào là trí khôn, người bèn mang tới một đồng rơm lớn chắt quanh hổ và đốt. Hổ phải cố giãy giụa, may thay dây buộc bị cháy đứt, hổ mới thoát được vào rừng.

SẾ NGỦ NGON

Một con mèo và một con chó sống cùng nhau trong căn lều của chủ. Suốt ngày chó làm việc giúp người, lùa đàn cừu vào chỗ tập trung để ăn cỏ, dồn đuổi những chú cừu ngớ ngẩn muốn tách khỏi đàn ăn mảnh, bảo vệ đàn cừu khỏi bị chó sói và chim ưng tấn công. Đến bữa, chó ăn ngon lành tất cả những gì chủ cho và ngủ một giấc say sưa. Mèo hỏi chó:

- Tại sao cậu lại có thể ăn ngủ ngon được như vậy nhỉ? Tôi được chiều chuộng, chẳng phải làm gì, ăn thì toàn thức ăn ngon, ngủ trên nệm ấm, vậy mà tôi rất khó ăn, khó ngủ.

Chó trả lời:

- Dễ thôi! Cậu cứ làm việc thật nhiều, làm những công việc có ích và đem lại tốt đẹp cho mọi người, hẳn lúc đó cậu sẽ ăn ngon ngủ ngon.

MAU CHÓNG, THÀNH CÔNG

Một người nước Tống lo lắng vì mạ trong thửa ruộng nhà ông ta sinh trưởng không nhanh, muốn thúc đẩy cho cây mạ mau cao, nghĩ ra cách nhổ mạ đứt khỏi rễ, rồi đặt từng cây mạ đã nhổ trên mặt ruộng, thành ra cây mạ cao hơn lúc trước nhiều. Ông ta rất phấn khởi về nhà và báo tin cho mọi người hay rằng ông ta hôm nay đã làm cho mạ lớn hẳn lên và cao hơn trước một tí.

ĐỔ TÙ NGƯỜI SỐ MŨI

Quan tòa hỏi cung tên trộm: - Trước đây anh đã từng bị tù? - Vâng. - Vì sao vậy? - Thưa, vì sổ mũi. - Láo, nói cho chính xác. Không có luật

nào quy định bỏ tù người sổ mũi. - Thưa quan tòa, quả đúng như vậy. - Đừng nói dóc. Nếu quả đúng lần trước mày vì sổ mũi mà bị tù, thì lần này ta tha. Kể đi! - Tên trộm kể: - Như thế này ạ! Con lén vào nhà người ta, cạy được tủ êm ru và thò tay vào khoảng, bỗng nhiên con buồn buồn lỗ mũi và hắt hơi. Vâng, đúng thế ạ! Con bật hắt hơi không ghìm được, và thế là họ tóm được con.

CUN CÚT MẸ VÀ ĐÀN CON

Cun cút mẹ ấp nở được một đàn con trong ruộng kiều mạch và thấp thỏm lo sợ ngày lúa chín đến người chủ ruộng sẽ đến gặt lúa. Mỗi bận, cun cút mẹ bay đi kiếm mồi, dặn lũ con phải lắng nghe rồi về nói lại cho mẹ biết con người đã nói gì. Chiều tối, cun cút mẹ bay về hỏi, lũ con thưa:

- Nguy rồi mẹ ơi! Người chủ với anh con trai đến ruộng. Ông chủ nói: "Kiều mạch chín rồi. Con đến các bác hàng xóm, bạn bè, bảo họ đến gặt giúp kiều mạch nhé!". Sợ lắm, mẹ ơi! Mẹ chuyển chỗ cho chúng con đi, chứ không sáng sớm mai họ đến gặt là chết cả nút.

Cun cúť mẹ nghe xong, cười nói:

- Không sao đâu các con ạ! Còn lâu họ mới gặt kiều mạch, các con cứ yên tâm nằm đấy.

Sáng hôm sau cun cúť mẹ lại bay đi kiểm mồi, dặn các con nghe ngóng xem chủ ruộng nói gì. Khi cun cúť mẹ trở về, lũ con thưa với mẹ:

- Bây giờ thì nguy lắm rồi, mẹ ơ! Người chủ ruộng đến, nhưng đợi mãi bạn bè và hàng xóm chẳng ai đến cả. Ông ta bảo con trai: "Con hãy đến ngay chỗ các anh em trai gái, anh em rể, anh em nuôi, nói với họ là bố sai đến, bảo ngày mai nhất thiết phải đến gặt kiều mạch!".

Cun cúť mẹ trấn an:

- Đừng sợ các con ạ! Ngày mai họ cũng sẽ chưa gặt đâu.

Sáng hôm sau cun cúť mẹ lại ra đi kiểm mồi và chiều trở về hỏi lũ con:

- Hôm nay ông chủ hỏi thế nào?

Lũ cun cúť con thưa với mẹ:

- Người chủ lại đến với anh con trai, lại đợi người nhà sẽ tới. Chẳng có ai đến cả. Người chủ mới bảo với anh con trai: "Thôi, con ạ! Chẳng hơi

sức đâu mà trông đợi. Kiềm mạch chín rồi. Con hãy sửa soạn liềm hái, sớm mai tự chúng ta đến gặt thôi!”.

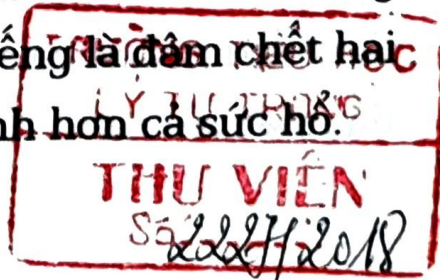
Cun cút mẹ nghe xong, vội nói:

- Các con ạ! Phải thu xếp rời khỏi ngay thôi. Khi nào chính người ta tự bắt tay vào công việc chứ không trông chờ vào người khác, thì điều đó nhất định sẽ được làm. Phải rời khỏi đây thôi!

HAI HỔ TRANH MÒI

Có hai con hổ dữ tranh nhau một con mồi. Quản Trang Tử trông thấy toan vác giáo đến đâm hổ. Quản Dữ ngăn lại, nói rằng:

- Hổ là loài mãnh thú, con người là mồi ngon của nó. Nay hai con hổ dữ tranh mồi mà câu xé lẫn nhau, con yếu hơn ắt sẽ chết, còn con khỏe hơn cũng phải bị thương. Ngài đợi cho con hổ bị thương rồi hãy nhảy vào đâm. Như vậy thì chỉ đâm một nhát mà được luôn cả hai con hổ. Không phải đâm con hổ kia mà được tiếng là đâm chết hai con hổ. Giúp một lời đúng, mạnh hơn cả sức hổ.

ĐỔI MẶN LẤY RÁC

Nhà nọ có một cậu con trai. Càng lớn, cậu bé càng dễ thương, bảnh bao, thích làm lung. Đã đến lúc hỏi vợ cho anh chàng. Người cha suy nghĩ tìm mọi cách để lấy cho cậu con trai một cô gái cũng dễ thương và chăm chỉ làm lung như con trai của mình. Và ông đã nghĩ ra được một cách. Ông chất đầy một xe mận, kéo đi khắp làng, vừa đi vừa rao:

- Ai đổi mận lấy rác đây!

Tiếng đồn nhanh chóng lan truyền: Có một lão dở hơi đang đổi mận lấy rác. Các bà các cô vội chạy đi quét nhà, gom rác để đổi lấy mận. Một cô gái ôm cả một đồng rác tướng trên vạt áo trước, một cô khác bê cả một giỏ đầy rác. Có một cô khoe có thể đổi tất số mận ấy, có điều là phải lau nhà mết lắm. Và người cha nọ cũng cho các cô gái ấy khá nhiều mận. Có một cô gái bước tới, trong tay chỉ có một ít bụi và cũng xin mận.

- Sao cô có ít rác thế?

Cô gái then thùng khế trả lời:

- Giá có nhiều thì con cũng mang tới, nhưng ngặt nỗi là trong nhà con không có. Chỗ bụi này là con đã phải moi mãi trong tất cả các xó xỉnh đấy bác ạ!

Vậy là người cha nọ đã tìm thấy người mà ông muốn cưới làm vợ cho con trai mình.

KHÔNG DỪNG QUAN LẠI

Người nước Tề đến gặp Điền Biên, dâng lời rằng:

- Nghe nói tiên sinh có kế sách hay, bỏ không dùng quan lại mà chỉ cần người phục dịch thôi.

Điền Biên nói:

- Người nghe ai nói?

Người ấy thưa rằng:

- Thưa, nghe cô gái hàng xóm nói!

Điền Biên lại hỏi:

- Nó nói thế nào?

Người ấy lại thưa:

- Thưa, nghe tin cô gái hàng xóm chủ trương không lấy chồng. Nay tuổi chừng ba chục mà đã có bảy mụn con rồi. Không lấy chồng thì đúng là không lấy chồng. Nhưng như thế thì quá là lấy chồng. Nay tiên sinh chủ trương không dùng quan lại, mà lại nuôi dưỡng kẻ hầu người hạ mấy

trăm người. Không dùng quan lại là đúng rồi, nhưng nếu làm như ngài thì còn tệ hại hơn.

Điền Biên nghe lời, liền rút bỏ chủ trương của mình.

CHUỘT ĐỒNG VÀ CHUỘT NHÀ

Một mù chuột nhà bệ vệ từ thành phố ra thăm chuột đồng. Chuột đồng sống ở ngoài ruộng, nên có gì đem hết ra đãi bà khách: đỗ và lúa mì. Mù chuột nhà bệ vệ, chuyện trò:

- Cô gầy còm vì nghèo khổ, cô đến chơi để xem chúng tôi sống ra sao.

Và chuột đồng đến chơi. Khi người nhà ăn xong đã bỏ đi, mù chuột nhà bệ vệ liền dẫn khách từ khe hở vào phòng, cả hai leo lên bàn. Chuột đồng chưa bao giờ thấy đầy đủ thức ăn như vậy. Nó mới bảo:

- Chị nói đúng thật, cuộc sống của chúng tôi quả là tồi. Rồi tôi cũng phải chuyển ra thành phố thôi! Thành linh, một người bước vào cửa, và bắt đầu săn bắt chuột. Chủ khách nhà chuột phải vất vả lắm mới chuồn được vào khe hở.

- Không, - chuột đồng lại nói, - cuộc sống của tôi ở ngoài đồng ruộng sướng hơn nhiều. Dù rằng món ăn ngon ngọt tôi không có, nhưng tôi lại không phải sợ hãi đến nhưỡng này.

NHÌN THẤY BÓNG VÀNG ĐÁY NƯỚC

Có một anh ngốc nhìn thấy ở dưới đáy hồ có một thỏi vàng bèn vội vàng nhảy xuống mò, mò đi mò lại, mò tái mò hồi, đến mệt nhoài, mà vàng chẳng thấy, đành lại lên bờ ngồi nghỉ. Đợi một lát nước hồ trong trở lại, anh ta lại thấy thỏi vàng ở dưới đáy hồ và lại nhảy xuống mò. Nhưng mò mãi vẫn chẳng thấy, lại bò lên ngồi dưới gốc cây gần bờ nhìn xuống. Lát sau người bố đi tìm con, thấy anh ta ngồi thần thờ ở đó, hỏi con làm sao, chỉ thấy anh ta đáp:

- Con nhìn thấy một thỏi vàng ở dưới đáy nước, đã hai lần nhảy xuống mò, mệt bã cả người mà vẫn không thấy.

Người bố ngăm nhìn đáy hồ một lát, rồi nhận ra rằng đó chỉ là bóng thỏi vàng in xuống đáy

nước mà thôi, còn thỏi vàng đích thực thì ở trên ngọn cây kia, liền nói với con rằng:

- Con hãy trèo lên ngọn cây mà tìm.

Anh ngốc vẫn không hiểu, bèn hỏi:

- Rõ ràng ở dưới nước, tại sao lại trèo lên cây?

TỰ MÌNH MÂU THUẦN

Có một người bán mâu và thuẫn, khoe rằng chiếc thuẫn của mình là hết sức chắc chắn. Anh ta nói:

- Bất kể một vật gì cũng không đâm thủng được nó!

Một lát sau anh ta lại tán dương cây mâu của mình rằng:

- Cây mâu của tôi rất sắc bén, bất kể là vật gì, hễ đâm là xuyên qua ngay!

Có người nghe thấy, bèn hỏi anh ta rằng:

- Nếu như dùng mâu của anh đâm vào thuẫn của anh, kết quả sẽ thế nào? - Người kia bí quá không biết trả lời làm sao.

BIỂN, SÔNG VÀ SUỐI

Một bác nông dân tranh luận với một bác nông dân khác là bác ta có thể uống rất nhiều nước. Bác ta nói: - Tôi là tôi có thể uống cạn nước ở biển. - Anh không uống nổi. - Uống nổi! Cuộc nào! Tôi cuộc một ngàn rúp là tôi uống cạn sạch được biển. - Sáng ra người ta kéo đến gặp bác nông dân: - Thế nào, đi ra uống cạn biển hay nộp một ngàn rúp đây? - Tôi đã nhận uống cạn biển, tôi sẽ uống cạn. Nhưng tôi không nhận uống cả các con sông. Các người hãy chặn mọi sông suối lại không cho nước chảy ra biển, bây giờ tôi sẽ uống cạn hết biển.

NÓNG LÒNG MUỐN BÁO THÙ

Một người thù một người khác, tìm trăm phương nghìn kế để báo thù mà vẫn chưa được nên trong lòng buồn bực khôn nguôi. Có người hỏi anh ta: - Anh có điều gì trong lòng mà lúc nào cũng buồn bực như vậy?

Người kia đáp: - Có một thằng lúc nào cũng

nói xấu tôi. Tôi cay lắm, muốn báo thù, nhưng nghĩ mãi mà chưa tìm ra cách nào, nên tôi đâm buồn bực.

Người kia nói: - Tưởng chuyện gì. Báo thù thì dễ thôi, chỉ cần tung một bài chú Tỳ-đà-la thì hẳn sẽ chết ngay Nhưng tung bài chú đó có một điều nguy là bản thân mình sẽ bị chết trước. Tôi nghĩ là anh chẳng nên tung bài chú đó làm gì, vì nếu tung, kẻ thù của anh chưa chết thì anh đã chết rồi. -Không ngờ anh kia nghe xong lại vui ra mặt, nói luôn: - Anh cứ nói ngay cho tôi biết bài chú đó đi! Tôi đang nóng lòng muốn báo thù nó lắm. Chỉ cần kẻ thù của tôi chết là được, còn tôi có chết trước cũng cam lòng.

NHÂM RỒI

Một con ve sầu kêu ve ve trên một cành cây cao. Cáo đang đói, nhìn thấy ve nhưng không với tới được, bèn nghĩ một kế. Cáo ngược nhìn lên nói với ve sầu, tỏ vẻ đầy ngưỡng mộ giọng của ve sầu. Cáo bảo ve hãy bay xuống đất để được xem mặt ve. Cáo nói, thấy tiếng ve to thể nhưng chưa

được thấy tận mắt ve to bằng chùng nào. Nhưng ve không bị mắc lừa. Ve bứt một chiếc lá thả xuống đất, và thế là cáo chồm tới vồ, chắc mẩm đó là chú ve tội nghiệp. Ve cười ha ha và nói: - Nhầm rồi, anh bạn ơi! Anh bạn tưởng tôi xuống hả? Kể từ khi trông thấy cánh ve sà xuống phân cáo, tôi đã biết rõ anh bạn là như thế nào rồi.

SỐT RUỘT

Nô lệ xưa phải làm lao động rất nặng nhọc không khác gì súc vật, càng khỏe mạnh càng phải làm nhiều cho chủ nô đến kiệt sức, có lúc tới bỏ mạng. Để khỏi bỏ mạng vì lao động cực hình, có một nông nô nghĩ ra một cách. Anh ta giả vờ bị mù, chủ nô tưởng thật, sợ nuôi tốn cơm, bèn thả cho lang thang tự kiếm sống. Thế là người nô lệ đó được tự do. Số nô lệ thấy vậy cũng định làm cho mất mình mù thật đi để có thể được thả tự do. Khi số người này định khoét mắt mình thì có người nói:

- Không làm thế được! Làm như vậy thì suốt đời ta sẽ mù. Hãy từ từ để nghĩ cách khác.- Đa số người nghe theo lời khuyên, nhưng có một số người không chờ đợi được, họ sốt ruột và đã tự làm cho mắt mình mù. Chủ nô thấy số nô lệ bị mù nhiều như vậy, liền bắt tất cả số nô lệ mù quăng xuống sông.

LỜI NÓI VÀ HÀNH ĐỘNG

Có một con mèo già mắt mờ chân chậm không còn bắt được chuột nữa. Nó bèn nghĩ ra một kế lừa đàn chuột trong nhà. Lũ chuột tự nhiên nhìn thấy mèo già đeo tràng hạt, gõ mõ, tụng kinh. Mèo già gọi lũ chuột đến gần và nói: - Các bạn chuột ơi! Từ nay ta không bao giờ ăn thịt các bạn nữa đâu. Vì đã tu hành thì không được ăn thịt, không được sát sinh.

Lúc đầu lũ chuột nửa tin nửa ngờ. Nhưng mấy ngày sau vẫn thấy mèo già ngồi niệm Phật và chỉ thích ăn rau, có con thử mon men lại gần mèo xem sao thì quả thật mèo không vồ, nên chúng tin là mèo sám hối thật. Vì thế đàn chuột

thường nhớn nhor đi lại bên cạnh mèo già, không còn lo bị mèo ăn thịt nữa. Mỗi buổi tối, cả đàn lại xếp hàng một đi qua chỗ mèo đang ngồi niệm Phật để vào hang. Mèo ta biết thế, liền chờ cho đàn chuột chui vào hang, đến con cuối cùng thì mèo mới vồ lấy nuốt chửng. Hồi đầu thấy thiếu mất một con, đàn chuột cho là nó bị lạc. Nhưng hôm sau và các ngày sau cứ mỗi ngày lũ chuột lại thấy mất một con, thì chúng bắt đầu hoang mang. Con đầu đàn nghi là mèo già bắt. Hôm ấy, nó thử đi cuối cùng xem sự thế ra sao. Khi mèo già nhe nanh giơ vuốt ra vồ, chuột đầu đàn chỉ kịp kêu thét lên báo cho cả đàn, rồi cũng bị mèo nuốt chửng. Từ đó lũ chuột luôn nhắc nhau: Chớ có bao giờ tin vào lời "Mèo không ăn thịt chuột"!

MÈO VÀ CỪU

Có một bác nông dân nuôi một con cừu và một con mèo. Khi bác đi làm về, mèo chạy ra đón, liếm tay, liếm chân nhảy lên lưng, cọ người vào bác. Bác vuốt ve mèo cho ăn bánh. Cừu cũng muốn được người ta âu yếm vuốt ve và cho ăn

bánh. Thấy bác nông dân từ ngoài ruộng trở về, cừu cũng vội chạy ra đón bác, liếm tay cọ vào chân bác. Bác nông dân thấy nực cười, và bác chờ xem còn chuyện gì tiếp theo nữa. Cừu đi quanh ra phía sau, rướn mình nhảy lên lưng bác, nó xô bác ngã dúì, ngã dúì. Con trai bác thấy cừu xô bố ngã, liền chộp lấy cái roi quật cho cừu một trận nên thân.

ĐỤC CÁI ĐEN VÀNG

Có người rất giỏi xem tướng ngựa, tên là Phương Cử Cao. Có lần Tần Mục Công mời ông ta kiếm cho con ngựa thiên lý. Quả nhiên ông ta tìm được một con. Tần Mục Công liền hỏi xem hình dáng con ngựa đó như thế nào. Phương Cử Cao nói: - Ngựa cái lông vàng.

Mục Công sai người dắt đến xem, thì ra là ngựa đục lông đen. Mục Công không vui. Nhưng đến khi thử, thì thấy con ngựa phi nhanh như sao sa, quả là giống ngựa thiên lý. Bây giờ có người khác giỏi xem tướng ngựa tên là Bá Nhạc, vốn rất phục tài Phương Cử Cao. Khi nghe được chuyện

này Bá Nhạc than rằng: - Phương Cửu Cao xem tướng ngựa chỉ chú ý đến thực chất, còn vẻ bề ngoài đực cái, màu lông ra sao, thì không chú ý tới. Ông ta chỉ tìm ngựa quý, không cần đực cái đen vàng gì cả! Đó là cái nhìn bản chất bên trong, chứ không phải cái nhìn bề ngoài, không bản chất.

TỰ PHỤ

Lúc mặt trời sắp lặn ánh nắng soi chéo, sói đang lang thang trên đường thì trông thấy bóng mình in trên cát như một con vật khổng lồ. Sói tự nhủ: - To lớn như mình sao lại phải sợ sư tử nhỉ? Việc gì mà phải chịu lép. Vĩ đại như ta lẽ ra phải là chúa tể muôn loài mới đúng!

Mới nói được mấy câu tự phụ như vậy thì sói ta gặp ngay sư tử và thế là sư tử cho sói một tát như trời giáng. Thực ra sói không phải không chạy kịp, nhưng sói ta đang lưỡng lự thì đã muộn, sói chỉ còn kịp ân hận về lỗi lầm của mình: - Than ôi! Tính tự phụ đã hại ta.

ĐIỀM GỞ ĐIỀM LÀNH

Một lần vua nằm mơ thấy hai hàm răng rụng hết. Vua cho gọi thầy bói tới bắt giải thích giấc mơ trên, nếu không sẽ chém đầu. - Tâu bệ hạ, đó là một điềm gỡ! - Lão thầy bói nói. - Tất cả người trong hoàng gia sẽ chết trước bệ hạ. - Vua nghe thế lấy làm lo lắng, bèn hạ lệnh tổng giam lão thầy bói vào ngục. Một ngày sau, vua lại triệu lão thầy bói tới và hỏi lại một lần nữa về giấc mơ. - Tâu bệ hạ, lần trước thần đã tính lầm. - Lão thầy bói nói - Đó chính là một điềm lành lớn. Bệ hạ sẽ sống lâu hơn tất cả những người thân của Người! - Vua rất hài lòng, ban thưởng rất hậu hĩ cho lão thầy bói.

GIÁ CỦA SỰ NGỐC

Hai người bạn cùng đi qua một cánh đồng vắng thì đụng bọn cướp. Một người nhanh chân chạy thoát, kịp nấp vào một bụi cây mà bọn cướp không thấy được. Người kia chạy không kịp, bị bọn cướp lột mất chiếc áo lông dê. Người này vốn

có giấu một đồng tiền vàng khâu lẩn trong cổ áo lông, anh ta liền nói với bọn cướp: - Tôi xin nộp một đồng tiền vàng để đổi lấy chiếc áo lông dê của tôi. - Bọn cướp hỏi: - Mày để đồng tiền vàng ở đâu? - Anh ta bảo bọn cướp đưa chiếc áo lông cho anh ta, rồi cậy đồng tiền vàng từ nơi cổ áo lông ra, và nói: - Đây là vàng thật đấy. - Thấy bọn cướp có vẻ không tin, anh ta nói: - Các ông không tin thì cứ hỏi người thợ kim hoàn đang nấp trong bụi kia thì biết. - Bọn cướp nghe nói trong bụi cỏ có người, chúng xông vào bụi tóm được người kia. Thế là ngoài chiếc áo lông và đồng tiền vàng, chúng còn lột sạch quần áo của người kia nữa.

KHINH NGƯỜI

Tử Kích là một bậc quyền quý, gặp Diên Tử Phương là một hàn sĩ đang đi ngoài đường, bèn xuống xe chào. Tử Phương làm lơ không đáp lại. Tử Kích giận dữ hỏi Tử Phương: - Kẻ phú quý khinh người đã đành, còn kẻ bần tiện có khinh người được không?

Diên Tử Phương đáp: - Kẻ bần tiện mới có thể

khinh người, kẻ phú quý sao dám khinh người được. Vua nếu mà khinh người thì mất nước, quan nếu mà khinh người thì mất chức. Còn kẻ học thức, tình cảnh bần hàn đi đến đâu mà lời nói vua, quan không dùng, việc làm vua, quan không theo, thì anh ta xỏ chân vào giày, đi ra ngay lập tức. Đến chỗ nào cũng bần hàn, thì còn lo sợ gì mà không dám khinh người? - Tử Kích nghe ra, bèn xin lỗi Tử Phương.

ĐÁNG SỢ GÌ HƠN CẢ

Tại một lầu gác kia gia chủ thường họp bạn bè bàn luận sách vở và chuyện đời. Nơi ấy có một con Hồ Tinh không hiện hình bao giờ, nhưng rất hay trò chuyện với khách mà không ai biết. Một hôm, khách họp đông đủ cùng uống rượu và đặt quy ước: Ai sợ gì thì phải nói, nếu nói vô lí thì phải phạt rượu. Lần lượt từng người kể. Người nói sợ kẻ học rộng, người sợ nhà giàu, người sợ quan to, người sợ kẻ nịnh, người sợ kẻ câu nệ lễ phép quá đáng, kẻ sợ người khiêm tốn quá, kẻ lại sợ người hay ăn nói nửa chừng v.v... Sau cùng

đến lượt Hồ Tinh. Hồ Tinh cười đáp: - Ta chỉ sợ có Hồ Tinh.

Ai nầy đều buồn cười, bảo rằng: - Người sợ Hồ Tinh mới phải, chứ anh là đồng loại thì can gì mà sợ? Phạt anh một chén rượu.

Hồ Tinh cả cười. - Thiên hạ duy có đồng loại là sợ nhau. Con cùng cha mới tranh nhau gia sản, gái cùng chồng mới hay ghen tuông; kẻ tranh quyền nhau, tất là quan lại đồng triều; kẻ tranh lời lẫn nhau, tất là cùng bọn lái buôn một chỗ. Bức nhau thì làm trở ngại nhau, trở ngại nhau thì tìm cách hại nhau. Này, người bắn trĩ thì dùng ngay con trĩ làm mồi, không dùng gà, dùng ngỗng; người săn hươu dùng ngay hươu làm mồi nhử, không dùng dê hoặc lợn. Phàm những việc phản gián đều phải dùng tới đồng loại cả. Cứ thế mà suy thì sao Hồ Tinh lại chẳng sợ Hồ Tinh.

HANG NGU CÔNG

Vua nước Tề là Tề Hoàn Công đi săn, bắn trúng một con hươu nhưng hươu kịp chạy vào một cái hang. Vua Hoàn Công đuổi theo. Đến cửa

hang thấy một ông lão, bèn hỏi rằng: - Hang này tên gọi là hang gì? - Tên là hang Ngu Công! - Ông lão đáp. - Tại sao lại đặt tên như thế? - Tại hạ thần đây mới có cái tên như thế! - Cui hình dáng lão không phải là người ngu, có gì lại đặt cái tên như thế? - Để hạ thần xin nói: Nguyên hạ thần có con bò cái đẻ được một con. Khi bò con đã lớn, hạ thần đưa đi bán, rồi lấy tiền mua một con ngựa con đem về cùng nuôi với con bò cái. Một hôm có một chàng thiếu niên đến lấy lý "bò không đẻ được ra ngựa", bèn bắt con ngựa con đem đi. Tôi chịu mất không cãi lại được. Vì thế xa gần đâu đâu cũng cho tôi là ngu, mới gọi hang tôi ở đây là hang Ngu Công! - Hoàn Công nói: - Thế thì lão ngu thật! - Buổi chiều hôm sau Hoàn Công đem câu chuyện kể cho Quán Trọng nghe. Quán Trọng nói: - Đó chính là cái ngu của Ngô Di này. Nếu được vua giỏi như vua Nghiêu, bầy tôi minh như Ngao Dao, thì khi nào lại có kẻ dám ngỗ ngược, lấy không ngựa của người ta như vậy. Ngu Công mà để mất ngựa, chắc là biết rõ hình pháp ngày nay không ra gì. Xin nhà vua kíp chỉnh đốn các chính sách lại.

THỦ LĨNH CHÓ

Có một lần, cả bầy chó rừng tập hợp nhau lại đề cử cho mình một thủ lĩnh. Lúc đầu thủ lĩnh của chúng thật khiêm nhường thông minh, nhưng chẳng bao lâu nó trở nên kiêu ngạo, hống hách và bắt đầu chèn ép đồng loại. Bầy chó rất bất bình. Chúng lại bàn nhau chờ đợi thời cơ khôi phục lại sự công bằng. Và chúng không phải đợi lâu. Có một lần cả bầy chạy ra khỏi rừng và trông thấy một đàn cừu trên đồng cỏ. Lũ chó rừng đồng thanh nói:

- Thừa thủ lĩnh vĩ đại! Người hãy chứng tỏ uy dũng cho tất cả thần dân chiêm ngưỡng. Người hãy chọn một con cừu đực to lớn nhất để ra tay, để chúng tôi theo được bước chân Ngài.

Thủ lĩnh sói trở tài ngay, nhảy xổ vào bầy cừu và cắn cổ một con cừu đực to béo nhất. Từ trong máu của loài cừu vốn đã xem mình là vật hiến thân cho loài sói, thế nhưng trước cái chết, chú cừu đực vẫn giãy giụa chống trả bằng cặp sừng vốn để trang trí hơn là một thứ vũ khí

hộ thân. Thủ lĩnh sói phải chặt vật và sút seo khắp mình mới có thể quật đổ được cừu đực. Ăn xong, cả bầy chó lại đi kiếm mồi tiếp. Chúng trông thấy một bầy ngựa. Đàn sói tâu:

- Thừa thủ lĩnh vĩ đại! Không ai có thể hơn Ngài về sức mạnh và lòng dũng cảm, vì thế trước bầy ngựa này, thủ lĩnh sẽ tấn công con đầu đàn để gây uy thế cho thần dân vào trận và chỉ có như vậy mới chứng tỏ được uy lực của thủ lĩnh.

Sói "vĩ đại" nghe vậy bốc lên, không lượng sức mình, nó bỏ qua những con ngựa con và bầy ngựa cái ăn cỏ phía ngoài mà xông thẳng vào tấn công chú ngựa đực đầu đàn to khỏe như một cỗ xe. Nhưng ngựa là ngựa chứ đâu phải cừu. Chú ngựa đầu đàn dễ dàng tránh được đòn tấn công của sói "vĩ đại" và giáng trả sói một cú đá hậu tung hai vó, khiến sói "vĩ đại" bay ra hàng chục thước, hai hàm răng gãy cả.

Sói chỉ còn phều phào: - Ta đã hết sức chứng minh cái vĩ đại của ta, nhưng thực quả cái vĩ đại của ta không đạt tới cái điều mà ta đã khoe mẽ với các thần dân.

NGU ƠI LÀ NGU

Một người đàn bà có người chồng nghiện rượu và hay gây chuyện, bà ta nghĩ mọi cách để làm sao người chồng khỏi say bí tử và tốt nhất là bỏ được rượu. Một hôm, chờ lúc anh chồng say khướt không còn nhận ra bò với chó, bà ta nhờ người khiêng đúc ông chồng đem bỏ ra bãi tha ma. Chờ đêm xuống và đoán trời lạnh anh chồng chắc đã tỉnh rượu, bà vợ mới mò ra bãi tha ma. Thấy bóng người đi về phía mình, người chồng lên tiếng hỏi: - Ai đấy! - Bà vợ đáp rằng bà mang cơm cho người chết. Ông chồng hỏi: - Mang gì ra cho ta ăn thế? - Cơm! - Bà vợ đáp. - Cơm canh làm gì, quăng mẹ nó đi! Có gì uống không, uống mới là thứ làm ta sống chứ! - Bà vợ thấy vậy chỉ còn biết ngẩng cổ lên gào trời: - Rõ ngu ơi là ngu! Phải mất bao nhiêu công sức mới nghĩ ra một kế, tưởng có thể làm cho ông sợ mà cải tạo được ông, không ngờ càng làm ông đổ đốn hơn.

LỢN

Một anh cẩu kính, sau khi tức giận lảng giềng đã viết lên cánh cửa nhà anh kia: "Lợn". Ngày

hôm sau, anh láng giềng đến nhà bảo: - Hóa ra hôm qua bác đến tôi chơi, và lại còn viết cả tên của mình lên cánh cửa. Rất tiếc là tôi không có nhà, bởi vậy đành phải sau một ngày mới đến yết kiến được con người có cái tên lừng danh như vậy.

NGƯỜI THÔNG MINH

Adam - khan đọc trong một cuốn sách nào đó, nói rằng người có bộ râu rậm, đầu bé, thường là những người ngu ngốc. "Lạ thật," - Adam - khan nghĩ - "Cứ như nói về mình vậy. Mình đâu có ngu ngốc, hắc hắc. Nhưng dù sao người thông minh mà bị người ngoài nhìn, nghĩ là thằng ngốc thì thật khó chịu..." Biết là làm nhỏ bộ râu để hơn làm to cái đầu, lão bèn đưa tay túm râu, đem lại gần ngọn nến để đốt bớt. Bộ râu bén lửa bùng cháy. Lửa liếm cả vào tay. Đau quá, không chịu nổi. Lão buông tay làm bộ râu cháy trụi. - Không nghi ngờ gì nữa, - Lão thở dài buồn bã. - Những điều nói trong sách chẳng sai chút nào.

THÍCH "CẦM LẤY"

Một linh mục ngã xuống sông và bắt đầu chìm. Những người gần đó chìa tay cho ông ta: - Đưa tay đây, linh mục đáng kính! - Một người nói to. - Chúng tôi cứu Cha! Linh mục sắc nước ừng ực, nhưng không chìa tay ra. - Một người nhận xét: - Linh mục không thích "đưa cho", có lẽ thế, nên ông ta không chìa tay. Anh lại gần mé nước và kêu: - Cha đáng kính, "cầm lấy" tay con! - Linh mục lập tức cầm lấy tay anh kia và được cứu thoát.

Ngựa và bò

Một người nông dân nọ có con ngựa và con bò. Ngày nào bò cũng phải làm việc vất vả, còn ngựa phần lớn thời gian được nghỉ ngơi thoải mái. Cuối cùng mệt quá, bò than phiền với ngựa về số phận cay đắng của mình. Nghe xong, suy nghĩ hồi lâu, ngựa nói: - Tối nay cậu giả vờ ốm, đừng ăn cỏ. Có thể ông chủ sẽ không bắt cậu làm việc nữa.

Quả đúng vậy, ngày hôm sau thấy bò không ăn cỏ, người nông dân lo lắng và cho bò ở nhà. Bây giờ bao nhiêu công việc nặng nhọc đều chuyển sang ngựa. Tối đến, ngựa về chuồng, mệt tướng muốn khuyu. Bò hỏi: - Thế nào anh bạn! Sao có vẻ buồn bã thế?

Ngựa đáp: - Cảm ơn, công việc của tôi tốt đẹp cả. Tôi không vui chỉ vì hôm nay vừa nghe tin buồn về cậu. Ông chủ nói nếu cậu tiếp tục ốm thêm ba bốn ngày nữa, cậu sẽ bị giết thịt, kéo để lâu ngày cậu gầy mất.

Bò nghe thế sợ lắm, ngày tối ấy gắng sức ăn hết cỏ trong chuồng. Ông

chủ ra thăm, thấy vậy, mừng lắm: - Ơn đức Ala, thế là con bò nhà mình hết ốm. - Sáng hôm sau, bò lại đi làm, còn ngựa ở nhà.

CHÓ SÓI VÀ SẾU

Một hôm chó sói ăn thịt một con dê. Chó sói tham ăn và háu đói đến nỗi chén nhả cả xương

sườn. Chẳng may một cái xương mắc ở cổ, làm thế nào cũng không ra được. Chó sói đau quá, chạy khắp rừng, rú lên, gặp ai cũng nhờ: - Gỡ hộ chiếc xương trong cổ tôi rồi tôi xin hậu tạ. - Nhưng chẳng ai muốn giúp đỡ chó sói. Bỗng chó sói gặp con sếu và nhờ lấy hộ xương ra.

Sếu ta bằng lòng, nhưng thoát tiên bắt chó sói phải thề là không được nói dối. Đoạn đến cạnh chó sói, thò mỏ vào trong cổ chó, gắp xương ra. Gắp xong, sếu liền đòi thưởng, nhưng sói nổi giận, thét lên: - Từ thuở bé ta chưa gặp đứa nào ngu như mày. Mày không biết ta đã rộng lượng đối với mày lắm sao. Cổ mày nằm trong miệng tao, tao mà nghiến răng lại là mày toi mạng. Thế mà mày chẳng cảm ơn tao đã tha chết cho, lại còn hoành hợ. Cút ngay, kéo chết bây giờ!

CHÍNH VÌ LÝ DƠ DỜ

Một lần tan buổi chiều các quan cận thần ngồi quây quần bên vua và đang tranh luận thế

nào là sắc đẹp và sự xấu xí. Họ tranh cãi âm ỉ chẳng ai chịu ai, và tất nhiên họ lôi Biếcban ra làm dẫn chứng về sự xấu xí khi ông không có mặt. Biếcban đi tới hoàng cung thấy tiếng cười nói âm ỉ, liền bước vào xem có chuyện gì. Thấy mặt Biếcban các quan cận thần cười bò vì nước da đen như củ súng của ông và ông như một minh chứng cho sự bàn cãi của họ về sự xấu xí. Biếcban chờ cho bớt ồn ào rồi mới hỏi nhà vua: - Tâu bệ hạ sáng suốt, các quan cười gì mà vui vẻ thế? - Các quan đang cười nhạo nhà ngươi đây. Họ cho ngươi là kẻ xấu xí vì ngươi đen như than và xấu như quỷ. - Biếcban nói: - Tâu bệ hạ, thật đáng buồn là các quan đã không biết tại sao thần lại như thế này. - Làm sao mà họ biết được Khanh vì sao xấu thế, hãy kể cho ta và các quan nghe xem sao. - Biếcban cười nói: - Tâu bệ hạ, trời sinh ra con người đồng thời cho họ bốn thứ quà tặng, nhưng chỉ được lựa chọn lấy một, đó là: trí khôn, sức mạnh, sắc đẹp, của cải. Ai thích gì chọn cho mình thứ ấy, duy chỉ được lấy một thứ mà thôi. Thần chọn cho mình trí khôn, còn các quan thì tranh nhau xin của cải, sức mạnh và sắc đẹp, chẳng ai muốn chọn trí khôn làm gì. Chính vì lý do đó mà thần không đẹp ạ! - Nhà vua và các quan biết là Biếcban xỏ mình và đều bị rơi vào thế khó xử. Mọi tiếng cười chế giễu đều im bật.

Bao giờ Nảy Mầm

Một người hằng ngày ăn vùng sống mãi phát chán, một hôm đem rang vùng lên ăn và thấy rất ngon. Anh ta nghĩ: "Rõ ràng đem vùng rang lên ăn bùi và thơm ngon hơn nhiều. Nếu đem hạt vùng rang lên trồng, hẳn sẽ mọc lên cây vùng rang có hạt cũng thơm ngon như vậy!". Nói rồi anh ta mang tất cả số vùng có trong nhà đem rang rồi mang ra ruộng gieo. Từ đó, anh ta chờ đợi mãi cây vùng rang mọc và cho đến bây giờ anh ta vẫn đang chờ!

Tài Nghệ Của Lừa

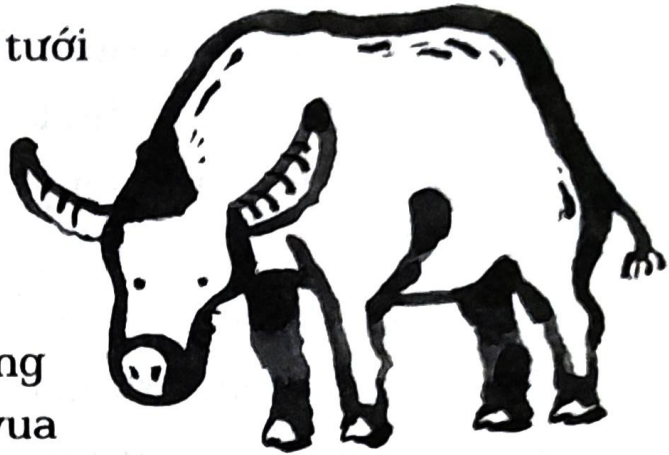
Đất vùng Kiềm vốn từ xưa không có giống lừa. Có người đã mang giống lừa từ nơi khác về Kiềm để nuôi, từ đấy đất Kiềm xuất hiện giống thú lạ. Lừa thả ở chân núi có nhiều hổ. Ban đầu, hổ trong núi đi ra trông thấy lừa cao lớn, lực

lương, tưởng là thần vật mới giáng sinh. Lại thấy lửa kêu to, hổ sợ quá, cong đuôi chạy. Dần dần về sau hổ nghe, thấy lúc nào lửa cũng kêu như thế đâm khinh thường. Một hôm, hổ thử vờn, xông vào lửa. Lửa giận quá, lấy chân đá. Quanh quẩn lửa chỉ có một ngón đá mà thôi. Hổ thấy thế mừng quá, biết lửa ta chỉ biết có vậy. Hổ gầm thét, chồm lên, vỗ lửa, rồi ăn thịt lửa.

Ngựa Và Trâu

Ngựa và trâu cùng ăn cỏ trên đồng. Ngựa nhìn trâu khinh bỉ nói: - Tên thợ cày kia! Sao mi dám gặm cỏ cạnh ta. Hãy tránh xa ta ra! - Trâu rất tức, hỏi lại ngựa: - Mà y là gì mà dám coi thường ta thế? - Ngựa đáp: - Thế mà y không thấy bộ yên cương đẹp trên lưng ta sao? Con người dùng châu báu, vàng bạc để trang điểm cho ta. Nhà vua cưỡi ta, xoa bờm, vuốt ve và khen ngợi ta. Ta vừa có tài chạy mau, vừa có ích cho người. Còn mà y là gì, ai thèm để ý tới? - Trâu đáp: - Đúng! Nhưng dẫu sao tao vẫn có ích hơn mà y. Nếu không có tao cày ruộng, kéo nước từ dưới

giếng lên để uống và tưới
ruộng, không kéo xe
chở thóc vào kinh đô,
không kéo làm quay
bánh xe cối xay bột
thì chẳng những riêng
mày mà cả đến nhà vua
cười trên lưng mày cũng

nhăn răng ra mà chết đói. Tao đem sức ra làm cho
mọi người trên khắp thế gian được no ấm. - Ngựa
hí lên: - Tên nói láo, ta đá cho mi một đá lòi ruột
ra bây giờ! - Trâu cũng không lép, sỉ vả ngựa và
nghênh cặp sừng sẵn sàng đánh nhau, Vừa lúc voi
đi qua, nghe kể đầu đuôi xong, Voi bảo: - Hai tên
mất trí kia! Cãi nhau chẳng tích sự gì. Chú ngựa!
Trâu không làm được việc của chú, còn chú cũng
không thể làm được việc của Trâu. Chú hầu hạ
con người, còn trâu thì làm lưng cho con người. Cả
hai chú đều có ích. Những lời tự khen chỉ là rỗng
tuếch. Này! Người nào việc nấy đi mà làm!

TRƯƠ KIẾM TRÊN MỒ

Duyên Lãng Quý Tử trên đường sang sứ nước
Tân có đeo một thanh bảo kiếm cực tốt qua chơi

vua nước Từ. Vua nước Từ ngắm nghía thanh kiếm ra chiều thích thú lắm, muốn xin mà không nói ra. Duyên Lãng Quý Tử trong thâm tâm đã định tặng, nhưng còn phải đi sứ sang thượng quốc, nên chưa vội dâng kiếm cho vua nước Từ. Khi xong việc sứ từ nước Tấn trở về, Quý Tử về nước Từ, thì vua Từ chẳng may bị ốm mà mất. Quý Tử đành tháo bảo kiếm đưa cho vua mới lên ngôi. Các người theo hầu Quý Tử đều can ngăn và nói: - Thanh kiếm đó là của báu của nước Ngô, không phải là thứ để đem tặng được. - Duyên Lãng Quý Tử nói: - Không phải là ta tặng, độ trước ta qua đây, vua Từ xem kiếm của ta, rất thích, tuy chẳng nói ra nhưng dáng vẻ như muốn xin. Trong lòng đã định tặng, nhưng vì còn phải đi sứ ở thượng quốc, nên chưa dâng kiếm cho vua Từ được. Nay vua Từ chết, ta không biểu bảo kiếm là ta tự dối lòng. Tiếc kiếm mà dối tâm, người liêm không chịu làm. - Nói xong, tháo kiếm đưa cho vua mới. Vua mới nước Từ nói: - Tiên quân tôi không dặn việc ấy, tôi xin không dám nhận kiếm. - Quý Tử bèn tới mộ vua Từ, treo thanh kiếm, vào cái cây nơi mộ, rồi đi. Người nước Từ ai cũng khen Duyên Lãng Quý Tử rằng không quên người đã mất, định nín với lời hứa của riêng mình.

BIẾT NGHĨ

Nóng nực làm khô cạn hết mọi hồ ao, đầm lầy. Hai con ếch rủ nhau đi tìm nước, chúng tìm thấy một cái giếng mới đào. Nhảy tót lên thành giếng, chúng suy nghĩ xem có nên nhảy xuống giếng không. Ếch trẻ nói: - Phải nhảy xuống thôi, dưới đó có nhiều nước và ở dưới đó sẽ không có ai quấy rầy ta nữa. - Còn ếch già trả lời: - Không! Nước nhiều đấy, nhưng nước giếng cạn thì làm sao mà nhảy lên khỏi đáy được?

CHẾT VÌ THÓI QUEN CỦA CHÍNH MÌNH

Một con vích từ dưới biển bò lên bãi cát. Một người đi bắt cua biển nom thấy, liền tìm cách đến gần và quăng dây thòng lọng tóm lấy một chân vích. Vích hoảng quá, thụt đầu vào trong mai, bốn chân níu chặt đất khiến người không thể kéo vào bờ được. Người và vích giằng co, nhưng vích khỏe hơn, chỉ một lát sau con người không kéo nổi vích và bị vích kéo trượt về hướng biển. Người bắt cua yếu sức đành buông tay để cho vích kéo

cả dây xuống biển. Tiếc ngẩn ngơ và còn cảm thấy bức mình vì thua cả con vích, nhưng người bắt cua đã rút ra được bài học về tập tính của loài vích. Lần khác, một con vích to hơn lại mò lên bãi cát sỏi nắng. Người bắt cua biển theo dõi, rón rén tới gần và quăng dây thòng lọng mắc vào một chân vích. Giống hệt như trước, vích thụt đầu vào trong mai. Người bắt cua xoay hướng kéo, anh ta dùng hết sức kéo vích ra phía biển. Con vích lập tức trụ bốn chân rất chắc, nhưng nó lại co theo hướng ngược lại, tức là hướng vào đất liền. Người càng kéo, vích càng co khỏe hơn, một hồi giằng dai như thế, vích khỏe hơn càng lùi sâu vào đất liền, kéo cả người đi theo. Khi vích đã vào sâu trong đất liền, người bắt cua thông thả trói vích lại và đem về nhà. Hẳn là có thể chết vì thói quen do chính mình làm ra!

THẬT LÀ VÔ ÍCH

Một người nghiện rượu, khi uống thường uống cạn chén vại rồi sau đó liếm mép để khỏi rớt đi một giọt rượu nào. Người vợ cố bắt chồng bỏ thói quen đó, nài nỉ nói rằng chính anh ta đã

tự làm nhục mình trước thiên hạ và chứng tỏ mình là một con ma rượu. Mọi người đều uống rượu nhưng họ đều uống bằng chén nhỏ, uống thông thả và không

ai lại liếm mép như anh ta. Dù nói thế nào thì người chồng cũng không bỏ thói quen liếm mép đáng tởm đó. Người vợ suy nghĩ mãi và tìm ra một kế. Nhân ngày lễ người vợ mua cho chồng một chiếc chén, dưới đáy chén có hình một nàng tiên rất đẹp, thân hình nuột nà, má hồng, mắt xanh màu hồ thủy và một đôi cánh bằng vàng. Đến bữa ăn, người vợ rót cho chồng một chén rượu đầy, ngấm nhìn đáy chén hình nàng tiên xinh đẹp, anh chồng đắm mê mẩn, càng rót rượu nhiều. - Anh không biết xấu hổ sao? - Người vợ nói. - Anh không sợ phải tội hay sao mà uống tham như vậy? - Anh chồng đáp: - Im đi! Anh đang lo sợ nàng tiên bé bỏng chết ngộp vì rượu, anh thương quá vì thế mà uống cạn cho nhanh. - Chẳng bao lâu lại tới ngày lễ. Người vợ mua một cái chén con khác, dưới đáy chén có vẽ một con quỷ. Tới bữa, người vợ đem chén ra, rót đầy rượu và đưa cho chồng, người chồng vừa uống vừa ngấm ngấm đáy cốc, mỉm cười và ngửa cổ tu sạch chén rượu, cố cho giọt cuối cùng ở đáy cốc rỏ vào trong họng.

- Thật ghê tởm! - Người vợ nói. - Đến cả quý anh cũng không biết sợ sao mà còn ngắm nghía và uống tham lam đến vậy? - Im đi! - Người chồng nói. - Chỉ là anh không muốn chừa lại cho con quý xấu xa đó, dù chỉ là một giọt! - Người vợ thầm nghĩ: "Thật là vô ích". Cáo có thể thay lông, còn thói quen con người khó thay đổi được.

HÒA PHÚC

Một ông lão ở gần cửa ải có con ngựa tự nhiên đi sang nước Hồ mất. Người quen kẻ thuộc đều đến hỏi thăm. Ông lão nói: - Mất ngựa thế mà phúc cho tôi đây! mấy tháng sau con ngựa lại về, dẫn thêm một con ngựa khác nữa. - Người quen kẻ thuộc đều đến mừng. Ông lão nói: - Được ngựa

thế mà họa cho tôi đây. - Từ khi được ngựa hay, con ông thích cười suốt ngày, chẳng may ngã què chân. Người quen kẻ thuộc đều đến hỏi thăm. Ông lão nói: - Con què thế mà phúc cho tôi đây. - Một năm sau có giặc Hồ. Nhà vua bắt lính

đi đánh giặc. Quân lính mười người chết chín. Chỉ con ông lão vì què, không phải đi lính, cha con vì thế vẫn được đoàn tụ.

ẾCH DỌN NHÀ

Có một đôi chim nhạn và một con ếch cùng sống bên hồ đã lâu, chúng thương nhau như người cùng nhà vậy. Về sau, gặp trời hạn hán nên hồ cạn khô. Nhạn muốn

bay đi về vùng có nước, nhưng không muốn bỏ ếch lại. Nhạn nói chuyện với ếch: - Làm thế nào bây giờ? - Ếch nghĩ ngợi rồi bảo: - Hai bạn ngậm hai đầu cái que, còn tôi ngậm ở giữa. Chúng ta cùng bay về nơi có nước. - Nhạn bằng lòng, chúng quyết định lên đường, chúng cùng bay lên trời. Khi bay qua mấy cái lều dưới thảo nguyên, có người trông thấy khen: - Con nhạn mang ếch bay kìa, nó nghĩ ra cách giỏi quá! - Tôi nghĩ ra

cách này đấy chứ! - Con ếch tí nữa thì há mồm cãi lại như vậy. Lần thứ hai, chúng lại bay qua một vùng khác. Lần này càng đông người chạy ra xem. Tất cả đều nói như reo lên: - Con nhạn mang ếch bay kìa, nó nghĩ ra cách giỏi quá! - Tôi nghĩ ra cách này đấy chứ! - Con ếch không nhìn được nữa, cất tiếng nói. Vừa nói buông mồm thì nó cũng rơi từ trên cao xuống đất, chết không kịp ngáp.

CON CHUỘT PHÁT PHÌ

Chuột ta gặm sàn nhà, và một cái khe hở hiện ra. Chuột chui qua khe hở và tìm thấy rất nhiều thức ăn. Là một con chuột tham lam, nên chuột ăn nhiều quá đến mức bụng nó phình lên. Sáng ra chuột tìm đường trở về ổ, nhưng cái bụng đã phình to đến mức chuột không sao lách qua được khe hở nữa.

DẦU RẮN CÃI NHAU VỚI ĐUÔI RẮN

Một hôm, đầu rắn và đuôi rắn nổ ra một cuộc cãi nhau. Đuôi nói với đầu rằng: - Hôm nay tôi phải đi trước! - Đầu nói: - Xưa nay tôi vẫn đi trước, sao hôm nay lại đảo ngược như vậy? - Cả hai đều cho mình là đúng, cãi nhau mãi không thôi. Cuối cùng, cái đầu mặc kệ cứ đi trước. Cái đuôi liền quấn chặt vào thân cây khiến đầu không đi nổi. Đầu đành để đuôi đi trước, nhưng đuôi không có mắt lao bừa đi sa xuống hầm lửa. Thế là con rắn bị chết thiêu.

HÃY YÊN TÂM Ở DÂY

Một con linh cẩu rơi xuống hồ sâu không có cách nào lên được. Bên miệng hồ có một con khỉ đang ngồi ăn chuối trên cây. - Anh khỉ thân mến! - Linh cẩu khẩn khoản. - Anh giúp tôi lên khỏi chiếc hồ này với! - Tôi sẵn sàng giúp anh,

- Khỉ đáp. - Có điều
sợ lên khỏi hồ anh
sẽ ăn thịt tôi ngay.
- Anh nói gì lạ vậy?
Không lẽ anh nghĩ
tôi là người vô ơn
đến thế? Không,

nếu anh giúp tôi thoát nạn, thậm chí tôi còn cấm
các con tôi sau này không được ăn thịt khỉ. - Được,
tôi tin anh. Khỉ nhảy từ trên cây xuống đất, đến
bên miệng hồ, thòng đuôi xuống cho linh cầu
tóm và kéo nó lên. - Thế là tôi đã cứu được anh,
- Khỉ nói. - Bây giờ tôi đi. - Khoan! Đi đâu? - Linh
cầu gầm lên - Tao sẽ ăn thịt mày cơ mà! - Nhưng
anh đã hứa với tôi... - Thì sao? - Linh cầu trâng
tráo đáp. - Đã hai hôm nay ta chưa có cái gì cho
vào bụng. - Đó là việc của anh. Xưa nay có ai nỡ
làm hại người cứu mình thoát chết đâu? - Câm
đi! Không được dài dòng lí sự nữa! - Linh cầu
quát và vội tóm lấy con khỉ đang định bỏ chạy.
- À kia, bác nai thông minh đang đến kia, - Khỉ
nói. - Bác ấy là người thông minh, nếu bác ấy
nói anh đúng thì lúc ấy anh hãy ăn thịt tôi. - Rồi
khỉ quay sang nói với nai: - Nhờ bác phân xử hộ
chúng tôi. Đầu đuôi câu chuyện là thế này: Anh
linh cầu đây sa xuống hồ không làm cách nào lên
được, nhờ tôi giúp trèo lên. Anh ấy hứa sẽ không
bao giờ ăn thịt loài khỉ chúng tôi, nếu tôi cứu

anh ấy. Thế mà bây giờ khi lên được bờ, anh ấy lại đòi ăn thịt tôi. Lẽ nào như thế là công bằng? - Không lẽ nhỏ bé như ngươi lại kéo được linh cầu lên khỏi một chiếc hố sâu? - Nai ngạc nhiên hỏi. - Chẳng có gì lạ cả, - Linh cầu đáp. - Nó thông đuôi xuống, tôi bám lấy và nó kéo tôi lên. Bây giờ tôi đang đói, nên tôi phải ăn thịt nó. - Tôi sẽ phân xử cho các anh một cách công bằng, - Nai đáp. - Có điều tôi không tin những điều anh vừa nói là đúng. Nào, linh cầu, anh hãy nhảy xuống hố, còn khỉ thì trèo lên cây lần nữa và làm lại từ đầu. Tôi muốn tận mắt xem có đúng như các anh kể lại không, sau đó tôi sẽ nói ai sai, ai đúng. Linh cầu bèn nhảy xuống hố, còn khỉ lại leo lên cây. Lúc ấy nai nói với linh cầu: - Mày là kẻ vô ơn, bây giờ thì mày hãy yên tâm ngồi dưới ấy mà chờ một kẻ cả tin ngờ nghệch nào đấy đến giúp !

DỄ NỢ DỄ KỊA

Sắp có một cuộc chiến giữa chim và thú. Chim muốn kéo dơi về phía mình. Chúng bay đến chỗ dơi đậu và nói:

- Dơi ơi, chiến tranh sắp xảy ra rồi đấy ! Đi với bọn mình nhé! - Nhưng dơi nói: - Không, tớ không đi với các cậu đâu, tớ

là thú! - Lũ chim đành bay đi. Lát sau, bầy thú đi qua dưới cây dơi đậu, chúng ngược lên nói với dơi: - Dơi ơi, cuộc chiến sắp xảy ra rồi, dơi đi với bọn mình nhé. - Dơi lại nói: - Không, tớ không đi với các cậu được, tớ là chim! - Bầy thú bỏ đi. May thay, cuộc chiến đã không xảy ra, hòa bình lại đến với chúng. Bây giờ dơi mới tìm đến với lũ chim và mong muốn cùng chung niềm sung sướng, nhưng tất cả lũ chim đều ngẩng ra, không ai chơi với nó. Dơi đến với bầy thú. Nhưng nó lại phải rút lui ngay, nếu không nó đã bị bầy thú xé xác. Dơi chợt hiểu ra: Kẻ dở nọ, dở kia sẽ không bao giờ có bạn.

MỌI VẬT ĐỀU TRỞ VỀ NGUỒN GỐC CỦA NÓ

Một người thợ mộc, thợ kim hoàn, thợ may và tu sĩ rủ nhau đến một đô thành kiếm ăn. Tối

đến họ đành ngủ tạm trong một khu rừng và nói với nhau: - Chúng ta sẽ ngủ ở đây, nhưng cần cử người gác, vì khu rừng này rất nhiều thú dữ. Bây giờ mỗi người sẽ thay phiên nhau gác ba tiếng. Sáng mai chúng ta sẽ đến thành phố một cách bình yên vô sự. - Họ thỏa thuận như vậy. Người thợ mộc gác phiên đầu, còn tất cả đi ngủ. Một giờ trôi qua. Để khỏi buồn ngủ, người thợ mộc bèn lấy rìu đẵn một khúc gỗ, rồi đẽo thành một con búp bê tuyệt đẹp y như người thật. Khi hết lượt gác, anh ta đánh thức người thợ may dậy rồi đi ngủ. Anh chàng thợ may cũng nghĩ cần phải làm cái gì đó để chống lại cơn buồn ngủ. Bỗng anh ta nhìn thấy con búp bê gỗ do người thợ mộc đẽo. Anh ta nghĩ là anh thợ mộc ngầm khoe tài, nên anh ta nghĩ là cần phải trở tài bằng cách may cho con búp bê một bộ váy áo thật đẹp. Chỉ trong ba tiếng anh thợ may đã khâu xong một chiếc áo dài tuyệt đẹp, loại áo chỉ có những cô dâu mới mặc đến. Xong đâu đấy anh ta mới đánh thức anh thợ kim hoàn dậy và đi ngủ. Anh thợ kim hoàn nhìn thấy con búp bê đẹp quá, bèn tự nhủ: "Hai ông bạn đã phô tài của mình. Ta cũng cần ra tay cho mọi người biết. Ta sẽ làm những đồ nữ trang theo kiểu mới nhất để tô điểm cho con búp bê đáng yêu này!" Và cũng chỉ trong ba tiếng người thợ kim hoàn đã làm được những đồ nữ trang tuyệt đẹp, đeo cho con búp bê, làm cho nó

đẹp như một tiên nga giáng trần, chỉ mỗi tội là không biết thở mà thôi. Ngắm nghía con búp bê một hồi lâu anh ta mới đánh thức vị tu sĩ dậy. Tu sĩ ngồi dậy làm lễ rồi bắt đầu cầu kinh. Được gần một tiếng, tu sĩ chợt thấy một người thiếu nữ có nhan sắc tuyệt vời đứng trước mặt. Nhưng cô ta không cử động, ngay đến ngón tay cũng không nhúc nhích. Tu sĩ hiểu ra đó chỉ là con búp bê do các ông bạn của mình làm, "Đã vậy, ta cũng phải ra tay khẩn vái cầu nguyện đến đức thượng đế hóa phép cho con búp bê xinh đẹp này trở thành người thật. - Vị tu sĩ nghĩ. Tu sĩ làm rầm rầm khẩn một lúc, bỗng nhiên con búp bê chớp mắt, lúc lắc đầu và biết nói như người. Vừa lúc đó mặt trời mọc. Bốn người thấy con búp bê hoá thành một thiếu nữ xinh đẹp đều phải lòng, và ai cũng muốn lấy nàng làm vợ. Người thợ mộc nói: - Tôi là chủ của cô ấy, vì tôi đã lấy gỗ đẽo ra cô ấy. Người thợ may nói: - Tôi mới chính là chủ của cô ấy, vì anh đẽo ra nhưng để cô ấy trần truồng, tôi đã may quần áo đẹp cho cô ấy. Người thợ kim hoàn nói: - Cô ấy phải là của tôi, bởi vì chính tay tôi đã làm đồ nữ trang cho cô ấy, làm cho cô ấy đẹp lên bội phần! Thầy tu bấy giờ mới lên tiếng: - Thôi, các bạn không phải nhiều lời, nếu không có tôi thổi linh hồn cho cô ấy thì cô ấy vẫn chỉ là con búp bê thôi. Vậy thì cô gái ấy phải là vợ chưa cưới của tôi. Các bạn đừng có tranh cãi nữa. Ai cũng

có lý, không ai chịu nhường ai. Họ đang cãi nhau ầm ĩ thì một người lạ mặt đi qua. Họ bèn túm lấy và nhờ người này phân xử. Nhưng vừa nhìn thấy người con gái xinh đẹp tuyệt trần, hắn đã phải lòng ngay và nói: - Đây là người vợ yêu quý của ta. Các người đã tìm cách bắt cóc cô ấy, các người sẽ bị trừng phạt! Đoạn người lạ mặt dẫn cả bọn đến gặp quan tuần tra. Vừa trông thấy người đẹp, quan tuần tra đã phải lòng ngay và nói: - Đây là em dâu tôi. Hai vợ chồng nó đưa nhau đi chơi, các người đã giết chồng nó và bắt cô ta phải không? Nói rồi quan tuần tra dẫn tất cả đến gặp quan tòa nhờ phân xử. Quan tòa cũng phải lòng người đẹp và nói: - Chúng bay là ai? Đây là đứa nữ tì của ta. Nó đã lấy trộm biết bao nhiêu vàng bạc châu báu rồi trốn đi. Tất cả những đồ ăn cắp đâu rồi? Chúng mày hãy đem ra đây mau! - Họ lại cãi nhau ầm ĩ, không ai có thể phân xử được, đến nỗi dân chúng trong đô thành kéo đến xem đông nghịt. Bỗng một cụ già rẽ đám đông ra, nói: - Ở đây không ai có thể phân xử được các người. Các người hãy tới một kinh thành nọ, ở đó có một cây cổ thụ, gọi là cây xử án. Hễ có một vụ kiện cáo nào không xử được là người ta kéo nhau đến cây đó nhờ cây phân xử hộ. - Nghe thấy vậy, cả bọn kéo đến kinh thành nọ tìm tới cây cổ thụ và nói: - Cái cây cổ thụ kia! Người hãy xét xử xem ai trong bọn ta có quyền lấy người con gái xinh đẹp này?

Bỗng nhiên cây cổ thụ nứt ra và người thiếu nữ chạy tới chui tọt vào trong thân cây. Lúc đó từ cái cây mới phát ra một giọng nói sang sảng; - Hỡi những kẻ ngốc nghếch kia! Chắc các ngươi đã từng nghe thấy câu ngạn ngữ này: Mọi vật đều trở về nguồn gốc của nó!

DÂY TỐ THÀNH CHỦ

Có một thằng bé tên là Môngsai không có nhà cửa gia đình, nên đâu cũng là nhà, ngã đâu cũng là giường. Một lần nó gặp Xabandan, một anh chàng lười nhưng thích sống no đủ. Nhìn thấy thằng bé, Xabandan gọi lại và bảo: - Này, hãy làm dây tố cho tao, rồi tao sẽ dạy mày cách sống trên thế gian này. - Thế tôi phải làm gì? - Môngsai hỏi. - Mày chỉ việc vác kiếm và xách hộp đựng trầu cho tao rồi làm những cái hệt như tao làm.

Ngày hôm sau Xabandan đến chỗ người yêu ở Maxin. Anh chàng cưỡi ngựa còn Môngsai vác kiếm và xách hộp đựng trầu đi đằng sau. Khi đến nơi, Xabandan đến ngay bên người yêu và ngồi xuống cạnh cô ta. Môngsai cũng tiến đến

phía bên kia và ngồi xuống sát cạnh cô ta. Thấy thế Xabandan tức quá hét lên: - Cút khỏi đây ngay, thằng đầy tớ! - Này ông chủ ơi - Môngsai trả lời chàng lười. - Chính tôi đã thực hiện những điều ông dặn cơ mà. Ông bảo tôi làm hết những gì ông làm đấy thôi. Xabandan hiểu ra và đâm ngượng

nên tức giận bùng bùng quát: - Xéo ngay khỏi mắt tao! Tao sẽ làm đầy tớ cho mày nếu tao thấy cái mặt mày một lần nữa. - Môngsai nghe vậy và trong đầu nảy ra một ý nghĩ ranh mãnh. Nó liền đi ngay. Ngày hôm sau, trước lễ cầu nguyện buổi sáng, Môngsai vào trong thánh đường đạo Hồi. Nó bước đến bên bình nước thánh và chui đầu vào trong đó. Một lát sau những người đi lễ thánh Ala đến, nhìn thấy Môngsai trong đó, bèn bảo: - Chui ra ngay, đừng quấy rầy chúng tao! - Tôi không chui ra đâu - Mông sai nói. - Tôi phải giấu mặt mình để ông chủ khỏi nhìn thấy. Một anh chàng tên là Mulla vội vã đến ngay nhà Xabandan kể về Môngsai, - người đầy tớ của anh ta. - Tại sao mày lại cản trở những người đi lễ thánh, hả đồ mất dạy? - Xabandan hét lên. - Chui ngay cái đầu của mày ra và cút đi. - Tôi không dám, ông chủ ơi. Môngsai nói. - Tôi sợ ông chủ

nhìn thấy mặt tôi. - Đồ khốn nạn! -Xabandan gào lên - Có chui đầu ra không? - Hãy nghĩ xem ông vừa nói gì đấy, ông chủ ơi! Ông sẽ phải hối hận vì những lời của mình đấy. - Môngsai nói tiếp để trêu tức ông chủ. - Cầm ngay và kéo ngay cái đầu thô thiển của mày ra! Vì mày mà mọi người không làm lễ được! - Tôi giấu mặt tôi không cho ông khỏi thấy đấy mà. - Môngsai trả lời. - Chui đầu ra ngay! - Xabandan tru lên. - Nếu không tao moi óc mày ra! -Đến lúc ấy Môngsai mới bình tĩnh chui đầu ra khỏi bình và điềm nhiên nói: - Thôi đành vậy, nếu ông muốn thế. Nhưng bây giờ nhà ngươi là đầy tớ cho ta! - Cái gì? - Đầy tớ của ta, - Môngsai nhắc lại một cách bình thản. - Đưa ngựa đây cho ta, cầm lấy kiếm và xách hộp đựng trầu theo ta!

HAI CHA CON ĐI BÁN LỪA

Ở vùng kia có hai cha con nuôi được một con lừa béo, khỏe. Một hôm hai cha con mang lừa đi bán tại một chợ xa. Sợ dắt lừa đến nơi sẽ sụt cân ảnh hưởng đến giá cả, hai cha con bàn nhau

buộc chum bốn chân lừa lại rồi xỏ đòn khiêng. Sáng hôm sau vừa ra đến đầu làng, bà con trông thấy đã xì xào bàn tán: - Lừa, ngựa dùng để cưỡi, chỉ có diên mới khiêng đi như thế! - Hai cha con nghe thấy thế vội bỏ lừa xuống rồi tháo dây ra dắt đi bình thường. Nhưng đi được một đoạn sức nhớ đến lời dân làng bảo, ông bèn cho con nhảy lên cưỡi, còn mình thì xách túi đi theo sau. Trông thấy vậy, bà con lại bàn tán: - Nhóc con như thế mà có đây tớ đi theo hầu! - Cậu con trai vội thanh minh: - Không, đó là cha tôi đẩy chứ! - Dân làng lại nói: - Cậu là con trai lớn ngần ấy mà không biết điều, để bố già xách túi đi theo sau mà không biết ngượng. - Cậu con trai liền nhảy xuống cho bố nhảy lên, cậu xách túi lon ton theo đến tận chợ.

KHÔNG DIÊN TÍ NÀO

Ngày xưa có một người mất con trâu. Ông ta nghĩ: Nghe nói thờ rất thông minh. Ta phải thử xem mới được. Xong, ông ta viết một lá đơn gửi cho quan tòa như sau: "Cách đây mấy tháng, tôi mất một con trâu, con trâu này không phải

là con trâu đực mà cũng không phải là trâu cái. Bảo là mất năm ngoái cũng không đúng, mà nói mất năm nay cũng không đúng nốt. Bảo rằng ông chủ bán hay ông lấy cắp cũng không đúng. Mà nói rằng người lạ lấy cũng không phải. Xin quan tòa phán xét cho biết ai đã lấy của tôi, con trâu ấy là trâu đực hay trâu cái, và mất vào lúc nào". Nhận được lá đơn, các quan tòa đều không hiểu đầu đuôi ra sao. Họ vớt lá đơn xuống chiếu và bảo: - Lá đơn này láo toét! Kẻ nào viết chắc hẳn là người điên! - Thở cái lại: - Lá đơn viết rất đúng. Người viết đơn không điên tí nào. Không phải trâu đực, mà cũng không phải trâu cái! Vậy là con trâu thiện. Không phải mất vào năm ngoái mà cũng không phải mất vào năm nay, như vậy tức là mất vào đêm cuối cùng của năm ngoái và là đêm đầu tiên của năm mới. Người lấy không phải họ hàng, và cũng không phải là người ngoài, như vậy tức là ông anh rể. Nghe thở nói xong, các quan tòa đều khen là Thỏ rất thông minh.

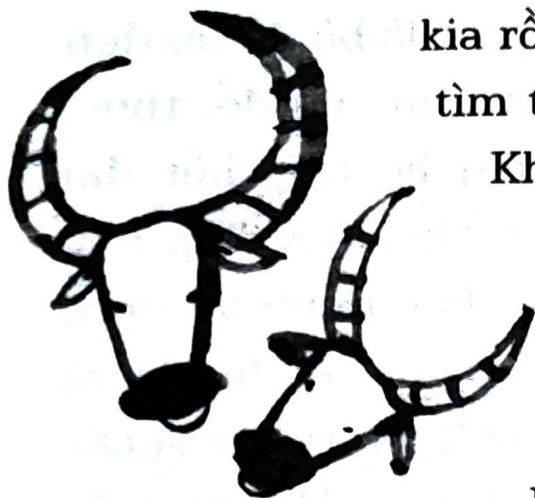

CHÓ SÓI VÀ CHÓ NHÀ

Con sói gầy đói rình mò bên làng và gặp ngay một con chó nhà béo mập. Sói hỏi nó: - Chó nhà này, anh hãy cho tôi biết, các anh lấy cái ăn ở đâu ra thế? - Con người cho chúng tôi. - Chắc là các anh giúp con người vất vả lắm? - Chó nhà nói: - Không, công việc của chúng tôi đâu có vất vả gì. Nhiệm vụ của chúng tôi là đêm đêm canh giữ sân mà thôi. - Chỉ có vậy thôi mà người cũng nuôi các anh. - Chó sói nói. - Vậy thì tôi sẵn sàng đi làm công việc của các anh ngay, chứ không họ nhà sói chúng tôi khó kiếm cái ăn quá. - Thế thì đi làm đi. - Chó nhà bảo. - Chủ nhà cũng sẽ cho cả anh ăn uống. - Sói mừng rỡ và cùng chó nhà đến phục vụ con người. Sói vừa mới bước tới cổng nhà, thì thấy lông ở cổ chó nhà có vết chà sát. Sói liền hỏi: - Chó nhà ơi, vì sao chỗ này lại thế? - Vậy thôi. - Chó nhà trả lời. - Như vậy thôi là thế nào? - Vậy thôi, vì cái xích mà. Ban ngày tôi bị xích phải ngồi một chỗ. - Thế thì chào anh nhé. - Rồi chó sói bảo: - Tôi chẳng đến với người nữa đâu. Thà tôi không được béo tốt nhưng được sống tự do.

CÁI ĐÀU THÔNG MINH

Phía bên kia cầu của một dòng sông có một người Thổ Nhĩ Kỳ đang cày ruộng, còn Êrô lúc đó cũng đang lừa đàn ngựa trên đường. Khi đi ngang qua người cày ruộng Êrô nghe thấy lão vừa quát trâu vừa quát: - Này, con trâu lang kia, cái đầu của mày còn xào nấu được, chứ cái đầu của Êrô thì không xào nấu được đâu! - Êrô bước lên cầu, thúc đàn ngựa đi qua bên kia cầu, còn cậu ta thì dừng lại và rên rỉ: - Trời ơi! Đất ơi! Khổ thân tôi không kia chứ? Biết làm sao bây giờ? - Người Thổ Nhĩ Kỳ nghe thấy vậy, bèn bỏ mấy con trâu đó chạy lại giúp Êrô. - Này, Êrô, làm sao thế? - Trời đất ơi, khổ thân tôi quá. Đàn ngựa của tôi bỏ chạy hết rồi, còn lại mình tôi bên này bờ sông. - Thế thì cậu chạy theo nó đi. - Không được đâu, tôi đã thề với thượng đế và các thánh thần là không bao giờ đi trên cầu này nữa, không bao giờ! - Thôi, đừng có mà lảm cẩm nữa! Tại sao cậu lại không đi trên cầu trong khi ai cũng đi, cả ngựa cũng đi qua cầu có làm sao đâu? - Êrô rên rỉ than thở không dám bước qua cầu. - Này, cậu sẽ trả tớ bao nhiêu tiền, nếu tớ cống cậu qua cầu? - Thế ông lấy bao nhiêu? - Mười hai đồng! - Xong ngay! - Người Thổ Nhĩ Kỳ cho Êrô ngồi lên lưng, cống cậu ta đi trên cầu sang bờ bên

kia rồi thả nó xuống đất. Êrô lục
tìm trong túi một lúc rồi nói: -
Không hề có đồng xu nào hết,
xin thề có các đấng thánh
thần và thượng đế. - Sao
lại không có, cái đồ gian
manh! Sao mà lại nói dối?
Hãy trèo lại lên lưng ta đi! -

Êrô lại trèo lên lưng người Thổ Nhĩ Kỳ và trở lại
bên kia cầu. Người Thổ Nhĩ Kỳ vớt cậu ta xuống
đất: - Mà mày không có tiền trả thì ông cho mày chết
ngáp ở đây, đồ chó. - Nói xong ông ta lại quay về
chỗ mấy con trâu và bắt đầu cày ruộng. Còn Êrô
chạy vụt qua cầu, rồi la âm lên: - Ê, cái lão Thổ
Nhĩ Kỳ kia, lão bảo cái đầu của con trâu lão còn
xào nấu được, còn cái đầu của Êrô thì không xào
nấu được! Vậy sao ta lại có thể qua lại trên: cầu
bằng cái lưng gù của lão được kia chứ?

Mèo

Hai anh em trai nhà Bunta nổi tiếng keo kiệt.
Cậu em trai Gaiphunla tỏ ra không kém anh trai

Xaiphunla là bao nhiêu. Bằng cứ là bố để họ đến chơi, mặc dầu họ là kẻ có của ăn của để, thóc, gạo, gà, cừu đầy nhà, nhưng họ chỉ thết đãi bố rất có khoai tây luộc hoặc khoai tây hấp hay khoai tây nướng. Ông lão rất bực mình và nghĩ ra một mẹo. Một hôm, ông lão gọi Xaiphunia và Gaiphunla đến và bảo: - Là anh em ruột mà các anh chẳng giống nhau chút nào cả. Một anh thì hào phóng quá, một anh thì bủn xỉn đến bần tiện. Bố đến nhà, một anh cho bố ăn thịt gà rán, bánh phết bơ, kem sữa, xúc xích tẩm kem, mút phúc bồn tử, mật ong đánh kem. Vậy mà một anh chỉ cho bố ăn hết khoai tây luộc bóc vỏ đến khoai tây không bóc vỏ, khoai tây luộc để nguyên củ đến khoai tây nghiền nhừ. Chỉ có khoai tây! Rặt khoai tây là khoai tây! - Gaiphunla nghĩ xấu hổ, tưởng chỉ mình đã thết đãi bố đến chơi rặt khoai tây, còn đãi món ăn ngon kia chắc phải là Xaiphunla. Ngược lại, Xaiphunla thấy hổ thẹn vì đãi bố rất có khoai tây và nghĩ chắc món gà rán, bánh phết bơ, kem sữa v.v... hẳn là do Gaiphunla thết bố. Cả hai nghĩ nên cho bố ăn ngon như người kia. Thành thử từ ngày ấy ông bố đến nhà Gaiphunla hay Xaiphunla đều không phải ăn khoai tây nữa.

DẠY CON

Hai cha con người Ả Rập ngồi xe ngựa chở hàng ra chợ bán. Thằng con trai là đứa trẻ lười nhác nhưng tham ăn. Đi một quãng đường, nhìn thấy chiếc móng bịt chân ngựa rơi, ông bố nói: - Nhảy xuống đi con! Nhặt lấy chiếc móng ngựa kia, đến chợ bán, khôi người mua. - Thằng bé giả vờ ngủ gật gà. Bố nó lại bảo: - Nhảy xuống nhặt lấy đi, tới chợ mua quả anh đào cho mà ăn. - Thằng bé cứ ngồi im không chịu xuống. Tiếc của, ông bố nhảy xuống xe và nhặt chiếc móng sắt ngựa. Tới chợ, ông bố bán chiếc móng ngựa, mua được một trăm quả anh đào, cho tất cả vào túi mình. Trên đường về, để dạy cho thằng con biết chăm làm, ông ta chẳng nói gì, cố ý đánh rơi xuống đất một quả anh đào trước mặt thằng bé. Không phải bảo một tiếng, thằng bé nhảy ngay xuống xe nhặt anh đào ăn ngấu nghiến rồi đuổi theo xe leo lên. Cứ thế, vừa thấy thằng bé ngồi yên chỗ, ông bố lại giả vờ đánh rơi một quả anh đào. Thằng bé lại tụt xuống xe và cứ thế đúng một trăm lần, lần nào bố nó cũng không chờ, cứ cho ngựa chạy như thường, thành thử thằng bé phải chạy theo xe rất mệt. Bố nó hỏi: - Con có thấy mệt không? - Mệt. - Con thích nhảy xuống rồi lên xe một lần hay một trăm lần? Thằng bé xấu hổ không biết trả lời ra sao.

LỜI MÁCH BẢO KHÉO

Ông bố gọt tóc, cạo đầu cho con bằng một con dao cạo cùn. Tóc nhay đau quá, thằng bé muốn khóc to hoặc kêu lên, nhưng bố nó khuyên nó đừng cảm và tỏ ra anh hùng, vì thế nó cố gắng chịu, nhưng nước mắt chảy giàn giụa. Bỗng ngoài đường phố có tiếng bò rống thảm thiết, thằng bé không nhìn được nữa, liền nói với bố: - Bố ơi! Con bò chắc đau quá mà kêu lên chẳng? Có lẽ nó cũng đang bị người ta gọt đầu đấy!

NHỚ LẠI

Acmêli là một nông dân nghèo vào thành phố. Ở một góc phố, Acmêli nhìn thấy một ông trợ tế đang thao thao bất tuyệt rao giảng và kêu gọi mọi người cầu kinh. Mọi người xúm đến, nhưng nghe xong họ có vẻ đứng đưng, riêng Acmêli cứ há mồm ra nghe ông trợ tế thuyết pháp. Thấy vậy, ông trợ tế bước tới, hỏi: - Ông nghe tôi dẫn lời hay và vang lăm phải không? Ông có thích không?- Acmêli đáp: - Thưa ông trợ tế, không ạ!

Chẳng là nhà tôi có một con bê con, vừa rồi lại bị chó sói bắt. Ở xa tiếng sói kêu cũng hết như thế này ạ! Vì thế tôi nhớ lại và tức con sói lắm.

LƯỠI VẪN CÒN

Trương Nghi lúc hàn vi thường theo hầu rượu tướng nước Sở. Một hôm, tướng nước Sở mất ngọc bích, môn hạ ai nấy đều ngờ cho Trương Nghi, chúng đánh đập Trương Nghi rất tàn nhẫn. Trương Nghi không van xin và cũng không nói gì. Lúc được tha, Trương Nghi trở về nhà, vợ bảo rằng: - Than ôi! Giá chàng học hành và biết du thuyết, thì đâu đến nỗi nhục nhã như thế này! - Trương Nghi há mồm to, hỏi vợ rằng: - Nàng thử xem cái lưỡi của ta có còn không? - Vợ cười, vẻ coi thường: - Vẫn còn. - Trương Nghi bảo: - Thế thì được. - Ít năm sau, Trương Nghi quả nhiên trở thành một nhà du thuyết giỏi đời Chiến Quốc, tiếng tăm lừng lẫy. Ông không coi cái nhỏ làm nhục, mà biết phần chí nuôi ý chí để tới vinh quang.

TRÍ NHỚ

Một anh chàng lấy vợ miền núi, về thăm quê vợ, được mẹ vợ đãi món kisen rất ngon. Ăn mãi không biết chán, anh chàng quyết định về nhà sẽ bảo người nhà làm món đó. Trên đường trở về nhà, anh ta luôn mồm nhắc "kisen, kisen" để không quên món ăn. Nhưng đường thì xa, đi một thôi nửa anh ta quên bém tên gọi món ăn đó là gì. Anh ta tự nhủ: "Phải quay lại chỗ ta quên tên gọi đó thôi". Nói là làm, anh ta quay ngựa trở lại một thôi đường dài và tìm ra chỗ mà anh ta đã quên mất tên gọi món ăn đó. Anh ta lòng sục ven đường, đi quanh đi quẩn khắp mọi xó xỉnh, vạch cây lá để tìm ra cái tên món ăn. Nhưng nào có thấy! Một ông lão từ trong làng đi ra, thấy vậy hỏi: - Cậu tìm cái gì mà nhón nhác vậy? Này, cỏ cây cậu dẫm nát như như bát chè kisen cả. Hẳn đánh rơi cái gì nhỏ lắm hả? - Nghe tiếng kisen, anh chàng lên reo: - Thấy rồi! Thấy rồi! Cháu đã bảo là đánh rơi cái tên ở đúng đây mà! Không dung tự nhiên lại quên đi mất kisen. Ôi, kisen! - Ông lão ngẩn ra, chẳng hiểu thế nào.

ĐỂ DÀNH SỮA BÒ TRONG BẦU VÚ BÒ

Có một người định một tháng nữa sẽ làm tiệc thết khách, cần phải có một khối lượng lớn sữa bò. Thế là người đó nghĩ xem làm sao để tới hôm mở tiệc có đủ sữa tiếp khách. Nếu như ngày nào mình cũng vắt sữa bò rồi tích trữ lại thì cần phải có một cái thùng rất to, hơn nữa để sữa lâu như vậy cũng rất dễ chua. Chẳng bằng cứ để dành sữa trong bụng bò đến hôm mở tiệc thết khách hẵng vắt sữa một thể. Như vậy, vừa nhàn lại vừa được uống sữa tươi, khách tha hồ mà thích. Nghĩ vậy ông ta hàng ngày không vắt sữa nữa. Một tháng sau, ngày mở tiệc thết khách đã đến. Ông ta dắt bò ra vắt sữa trước mắt mọi người. Nhưng hỡi ôi, ông ta vắt mãi, vắt mãi cũng chẳng được giọt nào. Mọi người cười ầm lên. Đã thế anh ta còn bị bò cái đá cho một cú ngã lăn quay.

CHỦ VÀ TỐ

Ông chủ và đứa ở đến một nhà trọ. - Ê, Ramsêra! - Chủ quát đứa ở - Mày thử nhìn ra

ngoài phố xem còn mưa không? - Hãỵ còn mưa!
- Đứa ở nằm trên giường trả lời. - Tại sao mà
biết? - Chủ ngạc nhiên. - Mày vẫn nằm ngủ kia
mà. - Có con mèo ở ngoài sân chạy vào, tôi sờ nó
thấy ướt cả tay. - Tắt đèn đi! - Chủ nói. - Ông lấy
cái gì trùm lên đầu, tự khắc sẽ tối và tha hồ ngủ
ngon. - Đóng cửa lại! - Ông chủ của tôi ơi! - Đứa
ở kêu lên - Có lương tâm một tí chứ! Tôi đã làm
hai việc rồi. - Đã trả lời cho ông, còn bây giờ ông
hãy chịu khó làm lấy một việc.

TẠI VÀ TREO TRÊN ĐẦU CHÚNG TA

- Một chàng rể đến chơi nhà mẹ vợ. Anh ta
chén sạch như chùi tất cả những gì mà mẹ vợ
mang ra đãi. Từ đó, mẹ vợ thôi không dám mời
anh ta đến chơi nữa. Một lần anh ta lại đến chơi
mẹ vợ, tuy không được mời trước. Bước đến sân
anh ta đánh tiếng: - Ồ! Ồ! - Nhưng chẳng ai ra
đón anh ta cả. Anh liếc qua cửa sổ thấy mẹ vợ
đang giấu bánh tráng dưới gối, còn con ngỗng
quay thì đút vào ống thông khói. - Mẹ làm sao
thế? - Chàng rể khi bước vào nhà hỏi mẹ vợ. -

Ôi, con rể yêu quý ơi, mẹ ôm rồi! - Mẹ vợ giả vờ nhăn nhó trả lời. - Thật là buồn biết bao - Chàng rể thông cảm. - Tai vạ cứ luôn luôn treo trên đầu chúng ta. Hôm nay con đi vào rừng, thì bỗng một con rắn lao bổ vào con, nó to như là con ngỗng ở trong ống thông khói ấy. Con nhảy tránh được và đánh cho nó một gậy nó chết cuộn khoanh lại như những cái bánh tráng ở dưới gỏi ấy. - Mẹ vợ đành phải thết chàng rể ngỗng và bánh tráng.

Bão Này Đã THẨM THÁP gì.

Anh hàng xóm của Ápđurakhim mặc áo tu lúp ngồi ngoài cổng. - Sao anh lại ngồi ngoài gió bão thế này? - Ápđurakhim hỏi anh ta. - Chà, đây mà là bão à. Bão này thẩm tháp gì mà gọi là bão. Nếu mà anh nhìn thấy bão trong nhà tôi, thì anh sẽ không kịp...

- Kịp gì? Bão ấy thế nào?

- Bão ấy... là vợ cả tôi "trò chuyện" với bà hai!

ĐIỀU LỆNH

Có một anh lính đi bộ qua cầu gặp một sĩ quan đi ngược chiều. Anh lính muốn lĩnh đi không chào, mới giả đồ nhìn chéo ra mặt sông chăm chú, tỏ ra không thấy người sĩ quan. Nhưng viên sĩ quan không tha, đã gọi giật anh lính lại và nghiêm khắc hỏi: - Tại sao không chào sĩ quan? - Anh lính đáp: - Thưa ngài, tôi hành động theo đúng điều lệnh quân nhân lúc đi đường. Điều 133 trong điều lệnh có quy định rằng, nếu đi trên cầu gặp cấp trên, không phải chào. - Viên sĩ quan cảm thấy ngượng vì không rõ điều lệnh 133, đành xin lỗi và để cho anh lính đi. Vừa về tới đơn vị, viên sĩ quan giở cuốn điều lệnh ra, té ra cuốn điều lệnh ghi rõ ràng chỉ có tới điều cuối cùng là 132.

THỎ VÀ CÁ SẤU

Từ hôm đánh lừa cá sấu để qua sông, thỏ không dám đến gần bờ sông nữa mặc dầu thỏ rất thèm ăn rau muống mới mọc dưới nước. Thỏ tự nghĩ: - Cá sấu chắc giận mình lắm vì mình

đã nhạo báng nó. Thỏ đành gặm cỏ khô trong cánh đồng. Được một lúc, thỏ lại thầm nhủ: - Có lẽ cậu ta quên chuyện cũ rồi, không giận ta nữa!

Thỏ liền bạo dạn đến bờ sông để ăn rau muống một cách thích thú. Không một tiếng động, cá sấu tiến đến gần và ngoạm ngay Thỏ vào trong mồm. Cá sấu kêu lên: - Hu! Hu! - Nằm gọn trong miệng cá sấu, thỏ sợ quá mới nghĩ bụng: Nếu cá sấu há miệng ra thì ta sẽ thoát thân. - Thỏ nói: - Cá sấu, anh đừng kêu "hu hu", tôi không sợ đâu, nhưng anh kêu "ha ha" thì tôi hãi lắm! - Cá sấu tưởng thật, vội mở to miệng kêu "ha ha". Tức thì thỏ nhảy ra khỏi miệng cá sấu và nói: - Anh ngốc lắm! Kêu "ha ha" nữa đi, mồm anh sẽ ngoác ra và thế là ta thoát. - Thỏ chọc tức cá sấu một phen nữa và bỏ đi thẳng vào rừng.

MÓN BÁNH TRÀ MUỐI

Nhân dịp vui, các cô gái tụ tập ở một nhà bạn bù khú với nhau. Họ quyết định làm món bánh

anba, nhưng vì, còn trẻ cả, chỉ được bố mẹ cho ăn bánh, chứ chưa biết làm bao giờ. Liệu bánh anba có tra muối không nhỉ? Chẳng ai biết nữa. Đi hỏi thì tên quá: - Con gái mà không biết làm bánh ra sao. - Họ bàn nhau và nghĩ ra được một cách hỏi độc đáo, chỉ có con gái mới làm được việc đó. Họ mở toang cửa sổ nhìn thông thoáng ra đường cái. Có một chàng trai đã lớn tuổi đi ngang qua cửa sổ. Cô gái trẻ nhất thò đầu ra gọi: - Ê, cái anh chàng anba tra muối kia đi đâu đấy? Vào đây chơi! - Anh chàng bật cười và nói: - Cô "tắm" ời! Chẳng lẽ lại có món bánh anba tra muối ư? - Các cô cười ré lên vì đã biết phải làm gì với anba không tra muối. Và thế là họ đóng sập cửa sổ lại.

LẤY LÒNG TỪ THIÊN ĐỂ DIỆT SẮC ĐẸP

Mùa đông rất lạnh, băng giá đầy trời. Một người vượt qua khu rừng thì trời vừa tối, rét thấu tận xương. Chàng ta cố lê tới một ngôi nhà gần nhất bên ven rừng, gõ cửa và nói: - Làm ơn cho tôi ngủ nhờ và sưởi ấm qua đêm, tôi sắp chết cứng rồi. Bao nhiêu tôi cũng xin trả, chỉ cần đừng lấy nhiều quá. Chủ nhà mời anh ta vào nhà và nói: -

Tôi cho anh sưởi ấm, ăn tối và ngủ đêm, nhưng không lấy tiền anh đâu. Tôi có một yêu cầu anh phải trả lời mọi câu hỏi của tôi, nếu trả lời được thì tốt, nếu không trả lời được mỗi câu sẽ ăn một cái tát. - Khách qua đường đành đồng ý. Chủ nhà mời khách vào bàn đẹp, bày biện món ăn và cùng ăn. Ăn xong lão chủ bắt đầu các câu hỏi: - Bây giờ anh hãy nghe ta nói đây, nếu trả lời sai thì hãy coi chừng. - Nói rồi, lão trở con mèo đang ngồi dưới chân. Khách trả lời: - Con mèo. - Khách lại nghĩ: Câu hỏi đơn giản thế trẻ con cũng thừa biết. - Không! Đây không phải là con mèo. - Lão trả lời xong và dang thẳng cánh tát đánh bốp một cái vào má khách, rồi giải thích: - Bạn thân mến ạ! Đây là sự trong sạch. - Khách vô cùng ngạc nhiên, tự hỏi: Cái lão chủ này làm sao vậy? Chưa kịp nghĩ nốt, thì lão chủ chỉ vào cái bình nước trong veo, hỏi tiếp: - Đây là cái gì? - Nước. - Lão chủ giáng ngay vào mặt khách một cái tát làm nổ đom đóm mắt, rồi giải thích: - Lại không phải rồi. Đó là lòng từ thiện. - Và lão chỉ vào ngọn lửa trong lò hỏi: - Hãy nói xem đây là cái gì? - Lửa! - Khách đáp. Lập tức một cái tát mạnh hơn đến cả hàm răng. Lão chủ cười rất tươi, nói: - Ôi, anh bạn thân mến! Đây là sắc đẹp. - Lão chỉ ngay lên gác thượng phía trước mặt và hỏi: - Anh có biết cái gì đấy không? - Gác thượng. - Khách đáp. Lập tức một cái tát trái bất ngờ vào má bên phải cho đau cân bằng với má bên trái. Lão nói: - Không,

đây là độ cao. - Chàng khách nhận ra sự việc sẽ còn tiếp diễn và không có kết thúc, hoặc là lão đòi nhiều tiền, hoặc lão dở hơi. Khách đứng dậy, xin phép ra ngoài hành lang để suy nghĩ. Lão chủ đồng ý. Con mèo theo chân ra hành lang. Chàng khách liền tóm lấy mèo, lấy khăn tay buộc vào đuôi mèo và châm lửa đốt. Mèo hoảng quá đem cả đốm lửa cháy lao vụt lên gác thượng bằng gỗ chứa đồ. Chàng khách bèn trở vào và nói với lão chủ: - Sự trong sáng đang lấy sắc đẹp đem đến độ cao. Hãy mau mau lấy lòng từ thiện để diệt sắc đẹp. - Lão chủ chẳng hiểu gì cả, vì những câu hán ngữ ra bất chợt lúc nãy đã quên sạch. Lão giận dữ quát khách: - Hãy nói cho chính xác, theo lương tâm con người! - Chàng khách mới hỏi: - Vậy ra ông cũng không biết đó là gì à? - Và chàng dang thẳng cánh, lấy hết sức tặng lại cho lão chủ đúng bốn cái tát nảy đom đóm mắt, rồi giảng giải: - Ông chủ thân mến! Nhà ông đang cháy đây ông ạ! Nói xong, khách bỏ đi ra đường.

NÁT NHƯ TƯƠNG

Một con hổ ngạo mạn tự xưng là Chúa sơn lâm chiếm cả một vùng rừng rậm, đe dọa tất

cả các thú rừng. Một hôm Chúa sơn lâm bị mắc vào lưới của người đi săn. Nó cố sức vùng vẫy, nhưng không làm thế nào thoát ra được đành nằm im chờ chết. Bỗng có một con chuột kêu chít chít, đùa giỡn trên một cây gần đây.

Hổ bèn cất tiếng gọi: - Cứu tôi với! Cứu tôi với! - Chuột vốn là con vật tử tế, vừa sợ Chúa sơn lâm vừa không nỡ để vua loài thú bị mắc lưới, vội vàng nhảy xuống cắn đứt tung mất lưới. Còn con hổ hung ác kia thì nghĩ bụng: "Mình có sức khỏe thế này mà phải đi cầu cứu một con chuột thì thật là xấu hổ! Nếu con chuột này lại đi kể chuyện cho các con thú khác ở trong rừng biết thì còn gì là danh dự của mình nữa." Hổ nghĩ xong, nhảy ngay lên, giơ vuốt hét lớn: - Mày chạy đâu cho thoát tay tao. Hổ giơ bàn tay tóm lấy chú chuột, rồi xòe bàn tay có những vuốt sắc ra và nghĩ: "Bây giờ chắc mày đã nát như tương!", Bỗng nó lại thấy tiếng kêu chít chít trên cành cây và chú chuột lúc này đang vẫy đuôi cười nhạo: - Lão hổ hung ác kia, lão có thêm chỗ ở của ta không?

BẢY CHIẾC BÁNH

Ibrahim là một người thông minh, nhưng nghèo. Hàng ngày Ibrahim ra chợ mua bảy chiếc bánh. Người láng giềng của Ibrahim là Adam-khan, một người nhiều tiền nhưng dốt độn. Thấy thế, muốn biết vì sao Ibrahim mua nhiều bánh như vậy. Ibrahim đáp: - Hai chiếc đem cho vay, hai chiếc để trả nợ, một chiếc dành cho người, một chiếc giữ không cho người, chiếc còn lại thì tôi ăn. Ông hiểu rồi chứ? Hiểu à? - Ngu ngốc như Adam-khan làm sao mà hiểu được, vì thế hấn giận mặt ra. Ibrahim bèn giải thích: - Hai chiếc đem cho vay nghĩa là cho con ăn, lớn lên chúng sẽ trả lại tôi. Hai chiếc trả nợ nghĩa là tôi đưa cho bố mẹ tôi. Một chiếc dành cho người nghĩa là đem đãi bạn. Một chiếc tôi cho con chó ăn để nó giữ nhà, nghĩa là để phòng người khác làm hại tôi. Chiếc cuối cùng, thì tất nhiên dành cho tôi.

GÃ LỪA LỘC VÀ LỬ TRẺ

Một gã hay lừa lọc nói với đám trẻ con đang chơi đùa: - Này chúng mày, có một bao quả hồ

đào đổ vương vãi ra đường kia kìa. Hãy chạy đến mà lấy! - Lũ trẻ ồn ào chạy đến phía gã chỉ, nhưng không thấy gì, chúng lại thấy vui và càng đùa ồn ào, vui vẻ hơn. Nghe tiếng reo hò của bọn trẻ, gã nói dối nghĩ: - Tại sao chúng lại vui vẻ thế nhỉ? Hay là đường ấy có hồ đào đổ ra thật cũng nên. - Thế là hắn vội theo lũ trẻ để khỏi mất phần mình.

Gã Kiết và Người bạn

Một người quen một gã kiết. Một hôm anh ta bảo hắn: - Tôi phải đi xa. Anh hãy tặng tôi cái nhẫn, tôi sẽ luôn luôn đeo nó vào ngón tay và mỗi khi nhìn nó sẽ nhớ đến anh. - Gã kiết đáp: - Nếu anh muốn nhớ đến tôi thì cứ nhìn vào ngón tay của mình, khi anh nhìn thì sẽ nhớ là mình đã xin hắn chiếc nhẫn, nhưng hắn không cho.

Vênh váo

Một gã nọ được thăng cấp cao. Người bạn nghe được tin vui, đến chúc mừng. Nhưng tên

quan kia giả tảng như không nhận ra bạn, liền hỏi: - Anh là ai? Đến đây có việc gì? - Người bạn lúc đầu bối rối, nhưng sau trấn tĩnh được đáp: - Anh không nhận ra tôi hay sao? Tôi là bạn cũ của anh đây mà. Nghe đồn anh bị thông manh nên tôi đến thăm anh đây!

THÌ CỨ THỬ

Một anh nhà nghèo ẽ lưng cồng gánh củi nặng từ rừng về nhà. Trên đường anh gặp vị linh mục. Linh mục hớn hở, bảo: - Chúa phù hộ cho anh! Rồi sẽ không mệt. - Anh nhà nghèo mệt muốn đứt hơi, tức quá nói: - Thì cha cứ đưa lưng vào cồng thử đi. Chẳng có quỷ nào hộ với đỡ, tự mình ẽ cổ ra mà cồng thôi!

KẺ NÀO KHỊT MỦI

Apđula vào khu rừng cầm lấy trộm củi. Anh ta vừa vung rìu chặt thì nghe thấy tiếng khịt

mũi. Nín thở thì không nghe thấy tiếng khịt mũi. Apđula hoảng quá, tưởng là người gác rừng đang theo dõi, vô ý hắt ta khịt mũi. Nghĩ như vậy, anh ta bỏ chạy về nhà, thở dồn dập. Tới gần nhà, Apđula dừng lại thở, nghe có tiếng khịt mũi to hơn. Hoảng quá, Apđula chạy bổ vào trong nhà, quát vợ: - Đóng chặt cổng lại, đừng cho tay gác rừng vào nhà. - Nói xong Apđula trốn vào trong hầm rượu, sợ toát mồ hôi, thở không ra hơi. Lúc này tiếng khịt mũi càng vang to trong hầm rượu, mặc dù lối xuống hầm đã gài chốt kĩ. Định thần lại, Apđula mới nghĩ ra và tự nhủ: "Rõ khổ! Chính mình khịt mũi lại cứ tưởng tay gác rừng nào!".

CHẮC BỊ MỆT

Có người cứ tưởng mọi việc trên đời cha đều biết cả. Vì thế mà một bữa nọ có một anh chàng tới gặp linh mục, hỏi: - Thưa cha! Gần đây có một ngôi sao c ủa chòm sao Gấu không hiểu làm sao bị tắt lại. Có chuyện gì xảy ra chăng? - Chắc là nó bị mệt vì bị chuyển dời từ ngày xưa ngày xưa đến giờ. - Linh mục đáp.

BỎNG HAI LẦN

Sự việc không phải đều giống nhau, lời nói càng không phải chỉ ra mọi việc như nhau. Hãy biết suy nghĩ! Bác phó rèn chặt mảnh sắt đã tôi và hất xuống đất. Mảnh sắt nguội trở lại màu xỉn như cũ. Linh mục đi qua lò rèn, xem bác phó rèn quai búa, cúi xuống cầm mảnh sắt lên ngắm nghía thành ra bị bỏng tay. - Thưa cha muôn vàn đáng kính. - Bác phó rèn nói. - Cha đừng giận, chính là cha có lỗi. Bao giờ thoát đầu cũng phải nhổ nước bọt vào xem sao, nếu miếng sắt kêu xèo xèo thì tức là nóng, xin chớ có thò tay vào. - Cha được bài học. Khi về nhà, bà vợ nấu cho cha một bát xúp khoai với thịt. Nhớ bài học cũ để kiểm tra xem xúp còn nóng không, cha nhổ nước bọt vào bát xúp nhưng không thấy có tiếng xèo xèo. Yên trí rằng đã nguội, cha bèn húp một hớp thì lại bị bỏng rụng cả hàm răng.

NHƯỜNG THIÊN HẠ

Vua Nghiêu nhường thiên hạ cho Hứa Do, có nói rằng: - Khi Mặt Trời, Mặt Trăng đã mọc mà

cứ cầm đóm đuốc soi sáng như thế, chẳng cũng khó lắm ru! Khi đang mong mưa, trời đã mưa mà cứ giội nước, tắm tưới như thế, chẳng cũng nhọc lắm ru! Nay có Ngài ra đời, đức thịnh tài cao, thiên hạ tự khắc cảm hóa bình trị, thế mà tôi còn cứ giữ lấy thiên hạ, thì tôi tự nghĩ mình kém lắm. Xin nhường thiên hạ cho Ngài.- Hứa Do nói: - Nhà người trị thiên hạ đã được bình trị, mà ta còn thay nhà người, như thế chẳng là ta không có cái "thực" làm cho thiên hạ bình trị, mà ta lại nhận lấy cái "danh" bình trị thiên hạ ư? Vả cái "danh" là người khách của cái "thực", nếu không có "thực" mà lại đương lấy cái "danh", thì hóa ra ta làm người khách không có chủ ư? Con chim làm tổ ở rừng chẳng qua chỉ là một cành cây, con chuột uống nước ở sông chẳng qua chỉ đến no bụng. Thôi, xin Người cứ về trị lấy thiên hạ, ta có dùng thiên hạ làm gì? Người nhà bếp mà chẳng trông nom việc bếp, thì người giữ việc tế tự cũng chẳng có thể bỏ đèn hương mà làm thay cho được.

MẠNH MỀM XÓ BẾP

Một thằng bé con ngồi chót vót trên mái nhà cao, thấy một con chó sói chạy qua. Thằng bé lập

tức kêu to cho con sói dừng lại. Sói thấy tiếng quát từ trên cao, nhìn lên trông thấy thằng bé. Ngắm nghía sói, thằng bé coi thường và lên tiếng chửi: - Con sói kia! Mày là con vật tàn bạo và bẩn thỉu, một tên ăn trộm, một tên giết người. - Rồi thằng bé quát tướng lên: - Sói, kẻ cướp kia! Mon men tới đây định bắt trộm gà vịt, dê, bò hử? Việc làm xấu xa của mày ai mà không biết. Cút ngay kéo sẽ ăn gậy đây! - Sói lăm lăm đáp: - Thằng nhãi ranh, mày chỉ được mạnh mồm xỏ bếp hầy cứ thử xuống đây xem sao!

CON THỎ TÍNH KHÔN

Thỏ đang ngủ dưới một gốc cây gạo. Gió thổi mạnh một quả gạo bỗng rơi xuống bịch một cái! Thỏ bừng tỉnh dậy, tưởng chừng như quả đất sắp sứt dưới chân mình, liền chạy thục mạng. Hổ thấy vậy mới hỏi: - Này anh thỏ! Tại sao lại chạy bán sống bán chết như thế? - Thỏ vừa chạy vừa đáp: - Quả đất sứt đằng sau tôi. Tôi sợ rơi xuống hố sâu. - Hổ nghe thấy thỏ nói vậy cũng chạy theo đằng sau thỏ. Nhưng thỏ chạy nhanh quá.

Hổ cố đuổi cũng không kịp. Một lúc sau, hổ gặp một vị thần. Vị thần hỏi: - Hổ, sao mi chạy đi đâu mà nhanh thế? - Hổ trả lời: - Thỏ bảo với tôi rằng quả đất sắp sứt đằng sau hần, cái hồ sâu sắp tiến lại gần đây. - Anh ngay thơ thế! Quả đất nào sứt? - Hổ liền dừng lại và giận giữ lắm.

Hổ chạy đi tìm thỏ để ăn thịt báo thù. Thỏ chạy mãi đã thấm mệt, lăn ra ngủ dưới một gốc cây. Hổ liền đến gần, để cái chân nặng của mình lên người thỏ và nói: - Chỉ vì ngươi mà ta phải chạy đến muốn chết! Bây giờ thì ta ăn thịt ngươi, nhất định như vậy! - Thỏ đáp: - Ô, ông anh, ông muốn ăn thịt tôi ư? Tất cả các loài vật đều cử tôi làm vua cơ mà, anh không biết sao? Không tin, anh hãy cõng tôi lên lưng anh đi xem nào, có phải con nào cũng sợ không? - Hổ không tin, nhưng cứ cõng thỏ đi để xem sao. Đi đến đâu các con vật trông thấy hổ đều sợ chạy cả. Thỏ nhanh trí nói luôn: - Anh xem đây! Tất cả các loài vật đều sợ tôi, bởi tôi là vua các loài vật! - Hổ tưởng là các con vật đều chạy vì sợ thỏ thật. Hổ đành xin thỏ tha cho sự ngu dốt của mình.

TRÍ KHÔN

Một buổi sáng người thợ bắt bồng vác cần bắt sang làng khác kiếm ăn. Bỗng có một con hổ tiến lại phía anh ta khi anh đi ngang qua rừng. Cả người lẫn hổ đều đứng khựng lại. Người thì quá sợ hãi, chưa biết thoát chết bằng cách nào, còn hổ cũng sợ không kém vì không hiểu người vác vũ khí gì trên vai. Đúng lúc đó, chó rừng từ đâu đến. Nó thấy hai địch thủ đang nhìn nhau, không bên nào dám tấn công, chó liền nghĩ: "Phải lợi dụng cơ hội này mới được". Rồi chó rừng thận trọng bò về phía hổ, nói: - Thưa Chúa sơn lâm! Bệ hạ còn chần chừ gì nữa mà không xơi nó đi? - Hổ gầm lên: - Đồ ngu! Màý không thấy trên vai nó mang cái gì kia à? Từ thừa cha sinh mẹ đẻ tới giờ ta đã nhìn thấy loại vũ khí này bao giờ đâu? Nhỡ nó bắn cho một phát là chết! - Vậy là chó rừng hiểu. Nó láu cá hỏi: - Thưa bệ hạ! Nếu tôi đến bảo nó không được đụng đến bệ hạ, thì bệ hạ thưởng tôi cái gì nào? - Hổ đáp: - Tao sẽ thưởng màý tất cả thức ăn mà tao kiếm được hôm nay, nếu màý làm được điều ấy! - Chó rừng sung sướng chạy tới chỗ người bắt bồng và nói: - Này anh kia! Sao lại đứng trước một con hổ khát máu thế? Anh không sợ nó ăn thịt hay sao? - Người thợ bắt bồng rên rỉ: - Tôi biết làm thế nào

được? Sáng nay tôi gặp hoạn nạn mất rồi! - Chó rừng ranh ma hỏi luôn: - Vậy nếu tôi cứu anh thì anh cho tôi cái gì? - Con người tội nghiệp trả lời: - Mọi thứ! Anh muốn gì được nấy! Nếu anh cứu tôi khỏi chết! - Chó rừng đáp: - Tôi không cần nhiều đâu, chỉ cần hai miếng thịt mỡ của anh thôi. - Người thợ bắt bông vội bằng lòng vì anh ta nghĩ: "Thà đổi hai miếng mỡ lấy tính mạng còn hơn!". Chó rừng chạy đến bên hổ và nói như ra lệnh: - Bệ hạ chạy nhanh lên! Tôi đã ra lệnh không cho hấn động người bệ hạ rồi! - Hổ nghe nói, ba chân bốn cẳng chạy mất. Chó rừng đến bên người bắt bông: - Thế là tôi đã cứu anh thoát chết rồi đấy! Anh vẫn giữ lời hứa đấy chứ? - Anh thợ bắt bông đành nằm xuống cho chó rừng xơi hai miếng mỡ của mình. Nhưng khi chó rừng vừa định ngoạm vào một bên mỡ thì anh chàng sợ quá thét lên. Chó rừng giật mình phát hoảng không biết con gì kêu to thế, bèn bỏ chạy. Được một quãng xa nó mới dừng lại hỏi người: - Ai thét lên thế nhỉ? - Người khôn ngoan trả lời: - Anh biết để làm gì? Anh cứ làm phận sự của anh đi! - Chó rừng đáp: - Chẳng nào tôi chưa biết cái gì kêu, thì tôi chưa tới chỗ anh vội. - Bây giờ người thợ bắt bông mới nói: - Thôi được, tôi sẽ nói cho anh nghe. Số là năm ngoái làng tôi bị một trận đói khủng khiếp, cả làng không có gì để ăn. Tôi đói quá bèn ăn liều những con chó còn

chưa kịp mở mắt. Qua một năm chúng đã lớn nên bây giờ chúng đang đòi ra đây! - Chó nhà vẫn là kẻ thù không đội trời chung với chó rừng, nên khi nghe nói chó nhà đang đòi ra, nó năn nỉ người thợ bắt bồng: - Xin anh làm phúc đừng cho lũ chó nhà ra với, để tôi đi khỏi chỗ này đã, tôi sẽ không bao giờ quên ơn anh. - Người thợ bắt bồng nói: - Thế thì chạy mau đi! - Chó rừng ba chân bốn cẳng chạy mất. Lợi dụng cơ hội đó người thợ bắt bồng ung dung đi tiếp sang làng bên.

ĐỤNG CỦA BÁC DALL

Một anh keo kiệt đang ăn mật thì có tiếng gõ cửa. Anh ta vội vàng cắt biến bánh mì đi, còn mật chưa kịp giấu thì khách đã tự đẩy cửa vào nhà. Chủ đành phải mời khách đến bàn ăn. Anh ta tính rằng khách không thể ăn mật không nếu không có bánh mì, vì nếu ăn vậy sẽ khó cổ, vậy là mật sẽ không bị hết. Tuy thế, anh keo kiệt vẫn mời: - Nếu bác xoi được mật không cần bánh mì, thì đây, xin mời bác cứ tự nhiên. - Khách ngồi xuống và bắt đầu ăn mật. Càng ăn khách tỏ ra

càng thích thú, chén nhiều hơn. Xót ruột lên, anh chàng keo kiệt tìm cách ngăn lại, nói: - Ôi! Tôi lo cho bác quá vì người ta vẫn bảo rằng ăn nhiều mật quá sẽ đau bụng. - Bác nói phải lắm! - Khách tán thành. - Ăn mật nhiều có thể bị đau bụng, nhưng may quá, đó là bụng bác đau, chứ không phải bụng tôi.

CƠN MÈO NGOAN ĐẠO

Một con mèo luôn vào nhà một người, thấy thức ăn đựng trong hũ sành, mèo bèn chui đầu vào ăn vụng. Cổ hũ hẹp, cổ chui vào được, nhưng rút ra không được. Mèo hoảng quá, đội cả hũ sành chạy bán mạng. Vì đầu trong hũ sành không nhìn thấy gì nên hũ va vào một tảng đá vỡ tan, tuy thế vành hũ vẫn mắc ở cổ mèo. Mèo càng sợ, chạy thục mạng vào rừng. Vết đậu trên cây thấy mèo rất lạ, bèn hỏi: - Anh bạn thân mến ơi! Anh đeo cái gì ở cổ vậy? - Mèo nhanh trí đáp: - Tôi đeo cái xà tích để tưởng nhớ tới Thượng đế. Tôi còn thề trước người là không ăn thịt bất kì thú vật nào. Bây giờ tôi tới thánh địa để xám hối đây. - Hay quá, anh không ăn thịt thú vật nữa, thì cho tôi

cùng đi tới thánh địa. - Vẹt nói. Mèo đáp: - Nếu vậy, hãy tin nhau. Chúng ta cùng lên đường. - Thế là vẹt đi theo Mèo. Trên đường đi chúng gặp chuột cống đang đào tổ. Chuột ngạc nhiên nhìn mèo đeo vật lạ trên cổ, hỏi han mèo. Chuyện lại diễn ra giống như gặp vẹt. Chuột cả tin và ba con vật lại kéo nhau lên đường tới thánh địa. Dọc đường chúng gặp một con cáo, và sau đó lại gặp một con gà trống rừng. Hai con cùng nhập bọn và cùng tìm đường tới thánh địa. Sấm tối, chúng tới một khu rừng khác, cùng nhau quyết định nghỉ lại ở đó. Chúng tìm thấy một hốc cây trống. Nhớ được điểm yếu của loài chim là nhìn đêm không tinh, mèo bảo các bạn đồng hành: - Bốn bạn ngủ ở nơi trống trải sợ gấu, hổ hoặc họ hàng mèo nhà tôi không biết, họ đi qua sẽ ăn thịt các bạn. Tốt hơn hết là các bạn nên lên cây mà ngủ. Tôi sẽ ngồi dưới gốc cây canh gác cho các bạn yên tâm, không một kẻ nào dám bén mảng tới gần.

Lũ chim, gà nghe bùi tai, yên tâm leo cả vào hốc cây ngủ, dưới kia có mèo canh giữ. Được một lúc, chuột có thói quen đưa hai chân trước lên rửa mặt, mèo thấy đã có cơ hội gây sự với bạn đồng hành bèn nói vọng lên bảo gà: - Bác gà trống thấy đấy, tôi cho là các bác rất thông minh vì bác có mào đỏ - vòng hoa tượng trưng trí tuệ bác. Vì thế tôi có ý định gạt bỏ mọi hằn thù, kết nghĩa anh em lâu dài với bác. Tên chuột cống

kia thì ngạo mạn dám vuốt râu trêu tức chúng ta. Thái độ hỗn láo như vậy, chúng ta cần phải làm gì nó nhỉ? - Phải trừng phạt hẳn. - Gà đáp. Mèo đế luôn: - Nếu hẳn coi thường chúng ta, bác cứ đập nó một cái thẳng cánh xuống đất, để còn lại chúng ta sống trong thương yêu nhau. - Gà Trống không suy nghĩ, lấy sức đập chuột từ trên hốc cây lăn xuống đất. Chỉ đợi có thế, mèo vồ chuột và chén ngay. Ăn xong lại nhắm mắt vờ ngủ và đọc kinh. Nửa đêm bỗng vệt ú ớ nói mè. Mèo vụt dậy gọi vọng lên: - Bạn gà biết vệt lắm bảm chửi chúng ta bằng ngôn ngữ của loài vệt không? Chúng ta tử tế với nó mà nó nỡ đối xử như vậy. - Đúng! Vệt là tên không tốt. - Gà đáp. Mèo gọi luôn: - Vậy bác gà trống hãy đập cho vệt ra khỏi hốc cây cho nó chữa thói hỗn láo. Gà vừa đập vệt bắn xuống đất, thì mèo vụt tới vồ lấy vệt và nhai ngon lành. Nó cảm ơn Thượng đế đã cho nó món ăn lạ miệng và nghĩ cách chén người bạn đồng hành thứ ba sao cho bạn đồng hành thứ tư không biết. Thì bỗng Sáo tưởng trời sáng, cất tiếng hót. Mèo khép ngay Sáo vào tội phản phúc và gà trống nghe lời mèo, đập sáo ra khỏi gốc cây rơi xuống đất. Mèo vồ lấy Sáo nhai ngấu nghiến. Ăn xong, mèo liếm mép vẫn còn thềm của lạ. Bây giờ

mèo chỉ còn chờ dịp chén bạn đồng hành cuối cùng, món ăn ngon nhất. Trời hửng sáng. Gà bống cất tiếng gáy: Ồ...ó... o...o! - Hừ! Lão gà khôn kiếp kia! Tao với mày thỏa thuận sẽ sống thuận hòa và lâu dài với nhau, thế mà mày lại quay ra chửi vào mặt tao. Mày phải đền tội. - Gà chưa kịp thanh minh lòng tốt của mình. Mèo đã nhảy lên hốc cây, chén "người bạn lâu dài" một cách ngon lành.

CHÁO MỠ

Ba anh nọ ngồi ăn chung một đĩa cháo to. Ở giữa đĩa, người ta làm lõm đĩa và đổ bơ vào đó. - Ở làng chúng tôi sông chảy như thế này. - Một anh nói và miết một rãnh từ giữa đĩa về phía lòng mình. Anh thứ hai cũng không chịu kém: - Ở chỗ chúng tôi thì nó lại quanh như thế này. - Anh ta nói và làm một cái rãnh còn sâu hơn, to hơn, về phía mình. Anh thứ ba không thích như vậy và nói: - Chỗ chúng tôi chẳng có sông, chỉ có độc một cái hồ. Nước ở đây cứ xoáy cuộn lên như thế này. - Anh ta nói và khuấy đều cháo và bơ lên.

ĐỂ YÊN TÀ NƠI

Hai người nông dân nọ ngồi nghỉ bên vệ đường và lấy đồ ăn mang theo ra ăn lót dạ. Một người có năm cái bánh bao, còn người kia có ba cái. Họ vừa ngồi xuống thì nhìn thấy một người khách bộ hành trẻ tuổi đi lại phía họ. Người khách chào hỏi niềm nở và chúc họ lên đường bình yên. Hai người nông dân đáp lễ lại và mời người khách cùng ăn lót dạ với họ. Khách không từ chối, ngồi ngay xuống cạnh họ và ăn bánh. Khi ba người đã ăn hết tám cái bánh, khách đứng dậy, cảm ơn, móc túi lấy tám đồng bạc trả tiền bánh, rồi lên đường. Hai người nông dân mang tiền ra chia nhau và cãi lộn ầm ĩ. Anh chàng có năm cái bánh muốn lấy năm đồng vì tính mỗi cái bánh giá một đồng. - Không được. - Người kia nói. - Chúng ta phải chia đôi số tiền đó. - Tại sao lại chia đôi? Tôi có năm chiếc, mà đằng ấy chỉ có ba thôi. - Mặc kệ. Hẳn ta đã ăn bánh của cả hai đứa, vì vậy phải chia đôi. Hai người cãi nhau một hồi lâu, cuối cùng đành đến quan án nhờ phân xử. Quan án lắng nghe hai người trình bày, đoạn ngẫm nghĩ một lát rồi bảo anh chàng có ba chiếc bánh: - Anh được ba đồng là may mắn lắm rồi. Thế vì sao lại không lấy? - Bẩm quan, nếu ba đồng thì con bị thiệt và không đúng lý.

- Người nông dân đáp. - Nếu chia đúng thì anh chỉ được một đồng thôi. - Quan án nói - Còn bảy đồng là của người có năm bánh. - Sao lại thế? Ba đồng đổi với con hầy còn ít, giờ quan định chỉ cho con một đồng thôi ư? Thật không công bằng chút nào. - Để yên ta nói cho mà nghe. - Quan án nói. - Các anh có ba người mà ăn hết tám cái bánh. Nếu cắt mỗi cái bánh ra làm ba miếng đều nhau, thì các anh ăn cả thấy là hai mươi tư miếng. Anh có ba cái bánh tức là có chín miếng. Anh đã ăn hết tám miếng, còn một miếng đãi khách. Người bạn anh có năm cái bánh, tức là có mười lăm miếng. Anh ta ăn hết tám miếng, còn lại bảy miếng thì để cho khách. Khách ăn hết tám miếng, trong đó một miếng là của anh và bảy miếng là của bạn anh. Như vậy anh đã cho người khách ăn một miếng, vậy thì anh chỉ được một đồng thôi, còn bạn của anh cho người khách ăn những bảy miếng, tất nhiên được bảy đồng. Thế là công bằng rồi, còn kêu ca cái gì nữa.

TẤT CẢ ĐƠN GIẢN THẾ THÔI

Có một lần chó sói rủ cáo đi săn mồi. Đến giữa đường bất ngờ chúng gặp Sư tử. Sư tử

quát bảo: - Này các thần! Chúng ta phải đoàn kết với nhau cùng đi săn mỗi, như thế mỗi sẽ không chạy kịp. Săn được bao nhiêu chúng ta sẽ cùng nhau chia cho mỗi người. Sói vốn tính tham lam nên nghĩ ngay đến điều có lợi: "Quả là một dịp may hiếm có. Đi với đại vương sư tử to lớn đến nhường này, dũng mãnh đến nhường này, các con mỗi chỉ nghe tiếng đã rúm ró cả người lại, hẳn sẽ săn được nhiều lắm đây. Vậy là đời ta đã gặp may rồi. Chao ôi! Thế nào ta cũng được chén no nê thoải mái". Sói nghiêng mình và nói: - Thưa đại vương - Chúa của muôn loài! Thần rất lấy làm sung sướng được theo hầu ngài. Cáo vốn tinh khôn đoán ra sự thể sẽ chẳng hay ho gì, nó nghĩ: "Săn mỗi cùng sư tử? Thật là cực kỳ nguy hiểm. Sự kết bạn ấy chẳng có lợi lộc gì cả". Nó nói nhỏ với sói: - Này anh sói ơi! Kết bạn giữa kẻ mạnh với người yếu thì không bao giờ có lợi cho người yếu cả. Tốt hơn hết là đừng hợp tác với lão sư tử nữa. Nhưng Sói không nghe vì trong đầu hẳn ta nghĩ tới những bữa ăn no nê thỏa thích. Sói thuyết phục Cáo mãi và cuối cùng cáo cùng với sư tử và sói đi săn. Hôm đó chúng bắt được một con hươu, một con dê và một con thỏ. Chúng ngồi lại cùng nhau bàn bạc cách chia. Sư tử lên tiếng: - Bây giờ chúng ta hãy cùng nhau chia mỗi. Sói kia! Ta cho phép mày được quyền làm việc đó. - Sói vô cùng vinh hạnh

vì được Sư Tử giao cho một nhiệm vụ đáng tin cậy và chia con mồi sẵn được. Sói nói: - Bẩm Đại Vương! Ngài to lớn nhất, khỏe mạnh nhất trong ba chúng ta vì thế ngài xứng đáng nhận được phần nhiều nhất: đó là con hươu béo múp kia. Còn tôi, thưa Đại Vương, xin phần con dê, anh cáo bé nhỏ chẳng đáng kể thì cho con thỏ kia là được. - Trình bày xong, Sói tiến đến bên cạnh sư tử. Nó nghĩ rằng Đại Vương sư tử sẽ khen ngợi nó về cách chia thông minh và tài giỏi. Nhưng sư tử giận dữ quát: - Ta là Đại Vương, ta là sức mạnh tuyệt đối mà chỉ được mỗi con hươu ư? Này con sói ngu xuẩn, ta sẽ dạy mày cách chia. - Nói xong, sư tử dùng chân đẩy vuốt nhọn chụp xuống đầu Sói. Sói ngã lăn quay ra chết tươi. - Này cáo! Đến lượt mày chia phần. - Sư Tử nói. - Thưa Đại Vương! - Cáo nói. - Có gì phải chia đâu ạ! Tất cả dĩ nhiên là của ngài, chỉ vậy thôi ạ! Buổi sáng ngài điểm tâm con thỏ, buổi trưa ngài xơi con hươu, còn buổi tối thì ngài xơi con dê. Có đúng thế không ạ! -Ồ, thế mới gọi là chú cáo thông minh chứ! - Sư tử đáp. - Ai dạy cho mày mà mày khôn ngoan thế! Chắc ông thầy của mày thông minh lắm? - Thầy của tôi ấy à! - Cáo đáp - Thầy của tôi chính là sói ngu ngốc đấy ạ!

GIÁ CỦA SỰ XÚC PHẠM

Ali Môhamét vào một cửa hàng tạp hóa để tìm mua một vài thứ. Ali hỏi chủ hàng một vài thứ hàng, nhưng ông ta không trả lời vì nhìn thấy Ali Môhamét ăn mặc rách rưới, cho là hạng nghèo không đáng tiếp chuyện. Đến khi Ali thò tay chọn hàng, cầm lên đặt xuống, thì lão chủ không chịu được, văng tục chửi Ali rất thô lỗ. Ali tức giận, tháo giày đập thẳng vào mặt lão chủ. Nếu cảm thấy bị nhục vì bị xúc phạm, thì lẽ ra lão chủ cửa hàng cũng cởi giày ra đập trả lại như một người biết tự trọng, thế nhưng hèn lại hèn, không dám làm như thế mà lại đi kêu quan tòa. Tòa cho gọi Ali tới, đập bàn thét: - Tên Ali Môhamét kia! Mày là thằng khố rách áo ôm nghèo kiết xác mà lại dám xúc phạm tới ông chủ cửa hàng đáng kính! Ngay trước tòa, mày phải đền ngay cho ông chủ cửa hàng năm đồng vì sự xúc phạm đó! - Ali mỉm cười, rút từ túi áo ra mười đồng đưa cho quan tòa, rồi nói: - Thưa quan tòa! Theo ông, cái giá của sự xúc phạm chỉ có chừng ấy tiền, thì đây, ông hãy cầm lấy mười đồng, ông hãy đưa năm đồng cho chủ cửa hiệu, còn năm đồng là phần ông vì một sự trả cho xúc phạm. - Nói xong, Ali cởi giày ra và giáng thẳng vào mặt quan tòa rồi đi ra cửa.

KIỆP LỪA

Buộc xong lừa vào gốc cây bên cạnh đền, thầy Tăng bỏ vào đền cầu kinh. Tên ăn trộm cùng bạn hắt đi ngang qua đó, thấy "ngon ăn" quá, nghĩ cách ăn cắp lừa bằng cách "lừa". Tên ăn trộm chống hai tay xuống đất, bạn hắt phủ chắn lên trông như con lừa bốn chân và đặt dây cương lên lưng, sau đó bọn bạn dắt lừa của thầy Tăng đi. Cầu kinh xong, thầy Tăng ra khỏi đền chẳng thấy lừa đâu, chỉ thấy một người phủ chắn đang mang yên cương trên lưng. Thầy Tăng hỏi: - Anh là ai? Người hay ma? - Tên ăn trộm đáp: - Khi thầy đi vào đền tụng kinh, tôi đang là con lừa. Thầy tụng kinh xong đi ra thì tôi đã biến thành người. - Sao lại có thể xảy ra sự việc như có phép vậy? - Thầy Tăng quá ngạc nhiên, hỏi lại.

Tên trộm đáp: - Trước kia tôi vốn là kiếp người, là người, song cha tôi đã nguyện rửa tôi là con lừa và thế là tôi biến thành lừa. - Thầy Tăng thấy lạ, nói: - Kể rõ ràng cho ta nghe! - Tên kẻ trộm bịa ngay: - Thiếu gì chuyện trẻ người non dạ, hả thầy? Tôi luôn luôn say rượu và đối xử vô lễ với cha tôi cũng như người thân trong gia đình. Cha tôi giờ tay lên trời cầu thánh Ala hãy làm phúc biến đứa con trai hư hỏng của ông là tôi đây thành lừa. Thế là sáng hôm sau tôi tỉnh dậy

đã thấy mình hóa
thành lừa. Ngay
hôm ấy cha tôi
dắt tôi ra chợ
và bán cho thầy
Tăng đây. Tôi đã
hết lòng hầu hạ

Thầy như đúng là con lừa. Khi Thầy đánh đập tôi
thì tôi đã ăn năn cầu xin thánh Ala cho tôi chuộc
lỗi xưa, được trở lại thành người. Thầy Tăng cảm
động, nói: - Chả trách ta thường nhìn thấy mắt
người đầm lệ, hóa ra là thế! Chắc lời cầu khẩn
hồi cải của tôi động đến thiên đình, nên thánh
Ala lại cho tôi trở về làm người. Thầy Tăng ôm
tên kẻ trộm, sụt sùi: - Thôi, ta cảm ơn anh đã
phục vụ ta. Ta tha cho anh, về làm kiếp người.
Đừng nghĩ xấu về ta nhé! - Thầy Tăng tháo yên
cương, cởi chăn phủ trên lưng tên ăn trộm, cởi
dây buộc và thả tên trộm ra, nói những lời từ
biệt đầy âu yếm. - Nhưng hãy liệu đừng có mất
nết để cho cha anh bức mình đây nhé. Và hãy
quên chuyện rượu chè, cờ bạc đi! - Tên trộm vờ
ăn năn, cảm động: - Cảm ơn thầy! Tất nhiên, tất
nhiên! Giờ trở đi tôi sáng mắt ra rồi và sẽ cố gắng
tốt hơn. - Chia tay xong vào tới chợ, thầy Tăng
bỗng nhìn thấy con lừa thật của mình đang đứng
trong tay người khác. Thầy Tăng tức giận kêu
lên: - Ái chà! Ái chà! Cái đồ hư hỏng! Đồ mất nết!

Chắc là người lại cãi nhau, lại nhậu nhẹt bí tử chứ gì, làm cha người bực tức lại nguyên rửa người chứ gì? Thật người chẳng có lương tâm gì cả, ta sẽ chẳng thèm mua lại người nữa đâu. - Con lừa chẳng hiểu sao bỗng hí vang lên!

CHẾT HAI LẦN

Có một con sư tử ốm nặng chờ đến ngày tận số. Những con thú khác vốn dưới trướng sư tử, mon men lại gần. Thấy sư tử sắp chết đến nơi, thay vì sự chăm nom thăm hỏi, chúng lại nghĩ: "Bây giờ là lúc thanh toán mọi oán thù". Thế là trước hết, lợn lòi tiến đến gần dùng răng nanh ủi sư tử. Rồi bò rừng với cặp sừng xông thẳng đến húc vào sư tử. Sư tử vẫn đành chịu nằm bó tay trước bày thú. Đến lượt lừa, khi cảm thấy yên tâm không còn nguy hiểm gì nữa, quay đít lại đá vào mặt sư tử. Sư tử rên rỉ: - Thế này là chết hai lần rồi còn gì!

NHỀ DẠ

Một lần, vào nửa đêm, một khu rừng lớn xảy ra trận bão khủng khiếp. Thú rừng kinh sợ chui hết vào hang. Trận bão kéo dài suốt mấy ngày và cuối cùng cũng dịu hẳn. Trong rừng có một đôi vợ chồng gà. Bão cuốn hết cả con cái chúng đi mất. Khi gió ngừng thổi, gà mái nói với gà trống: - Em không thể ở lại đây được đâu, chúng mình tìm nơi ở khác thôi. - Gà trống đồng ý. Và thế là chúng lên đường đi tìm nơi ở mới. Trên đường đi, vợ chồng gà gặp vợ chồng vịt. Vịt cái hỏi gà mái: - Bà chị ơi! Bà chị đi đâu đấy? Chúng tôi sợ ở lại khu rừng này lắm, tôi đi tìm nơi ở mới đây. - Gà mái trả lời. - Cho chúng tôi cùng đi với - Hai vợ chồng vịt nói. - Chúng tôi cũng không muốn sống ở đây nữa. Thế là cả bốn lại lên đường. Đi được một lát chúng lại gặp vợ chồng nhà công. - Các anh, các chị đi đâu đấy? - Công đực hỏi. - Ở đây khủng khiếp lắm, chúng tôi đi tìm nơi ở mới đây. - Gà mái trả lời. - Thế cho chúng tôi cùng đi với! - Công cái năn nỉ. - Ở đây chúng tôi cũng chẳng thích. Chúng lại đi tiếp. Bây giờ đã là sáu. Dọc đường chúng lại gặp thỏ. Thỏ cũng xin gia nhập và thế là bảy. Chúng tiếp tục đi. Đột nhiên cáo xuất hiện. Thấy cả đoàn đi, cáo ngạc nhiên: - Các bạn đi đâu mà đông thế? - Chúng tôi đi tìm nơi ở mới đây, chúng tôi sợ ở lại khu rừng này lắm rồi. Cáo nghĩ một chút, rồi mỉm cười,

nói: - Đừng đi khỏi rừng này: Tôi biết một chỗ tốt lắm. Nếu các bạn muốn, tôi sẽ chỉ cho. Ở đây yên tĩnh và các bạn sẽ sống sung túc, thoải mái. Đầu tiên không ai tin cáo, nhưng cáo nói rất hay nên cuối cùng tất cả đồng ý đến xem chỗ sẽ chỉ ra sao. - Thôi được, chúng ta cứ đến xem sao đã, nếu không thích, chúng ta lại đi tiếp.- Cáo dẫn cả đoàn đến hang của mình và nói: - Từ đây trở đi, đường hẹp lắm, tôi đi trước, các bạn cứ từng người một đi theo tôi nhé! - Nói xong, cáo chui tọt vào hang phục ở trong đó. Cả đoàn từng con xếp hàng một đi theo. Đầu tiên là công đực, sau đó là Vịt đực rồi tất cả lần lượt đi theo. Cáo vỗ từng con một. Khi cáo vỗ đúng gà mái, gà kêu toáng lên. Thỏ cảm thấy có điều không lành. Đoán là bị cáo lừa, thỏ lao ra khỏi hang và chạy biến. Cáo đuổi theo. Nhưng thỏ chạy nhanh hơn. Cáo đành quay về hang làm bữa ngon lành với thịt các con vật bị nó lừa.

TÔI ĐẾN CHỈ DỄ NHÌN THÔI

Có một lão hà tiện tích cóp được rất nhiều vàng. Lão đem chôn dưới một gốc cây trong vườn.

Cứ mỗi tuần lão lại ra thăm vườn một lần cốt để đào vàng lên ngắm cho thỏa thích. Một thằng trộm để ý thấy vậy bèn chờ lúc lão sơ hở lén vào vườn đào vàng lên cuôm đi hết. Lần này lão lại ra thăm vườn, thì hỡi ôi, cái hồ chôn vàng chỉ còn là cái hồ trống không. Lão vò đầu bứt tai, kêu khóc thống thiết đến mức tất cả hàng xóm, láng giềng phải chạy đến xúm quanh lão. Lão kể lể với mọi người, lão có nhiều vàng và đem chôn ra sao, hằng tuần lại ra thăm thế nào... Một người hỏi lão: - Thế đã bao giờ lão lấy đi tí nào chưa? - Lão thật thà trả lời: - Chưa, tôi đến chỉ để nhìn thôi! - Thì lần sau cứ đến mà nhìn cái hồ! - Một ông láng giềng nói. - Nhìn thế cũng sướng chẳng kém gì nhìn vàng! - Một người khác nói thêm vào.

DẶN CÂY VÉ DÂY

Anturam vay của Xanturam một trăm đồng và hẹn qua vài ngày sẽ đem trả. Y hẹn, vài ngày

sau Xanturam đến đòi tiền nhưng Anturam không trả. Đến đòi mấy lần không được, Xanturam liền kiện tới quan tòa. Trước quan tòa, Anturam một mực chối là chưa bao giờ vay của Xanturam một chĩnh nào cả. Quan tòa nghe xong, hỏi

Xanturam: - Lúc anh đưa tiền có ai nhìn thấy để làm chứng không? - Bẩm không. - Xanturam đáp. - Tôi đưa tiền cho Anturam ở trong rừng dưới gốc cây to và chẳng có ai làm chứng cả. Nhưng Anturam chối đây đẩy là y không- biết gì chuyện đó. Y nói là y không vào trong rừng, không nhìn thấy cái cây nào cả và không hề vay tiền. Quan tòa quay lại bảo Xanturam: - Anh hãy đi vào rừng, tìm đúng cây đó và dẫn nó về đây để làm chứng cho anh. Xanturam ngạc nhiên hỏi quan tòa: - Cây không biết đi thì làm sao tôi dẫn nó về đây được? Cây lại không biết nói thì làm chứng thế nào được? Quan tòa đáp: - Nó sẽ làm được. Bây giờ anh hãy cầm bức thư này chuyển cho cây, nó sẽ đến đây và làm chứng cho anh. Quan tòa viết mấy dòng chữ vào giấy rồi đưa cho Xanturam. Anh cầm lấy bức thư và đi,

còn Anturam thì ngồi lại chờ. Nửa giờ sau, quan tòa nhìn về phía rừng và nói: - Mãi mà không thấy Xanturam quay về nhỉ, chắc là cây ở xa đây. Nhè ra cần phải mời cây đó đến đây sớm hơn. Anturam liền nhanh nhẩu nói: - Thưa quan án, bây giờ Xanturam chỉ đi được nửa đường từ đây đến chỗ cây là cùng. Xanturam đi chậm lắm, từ đây đến đấy anh ta phải đi hết một tiếng. Hai tiếng sau, Xanturam trở về và nói: - Thưa quan tòa! Tôi đã đặt bức thư của ngài ở dưới gốc cây đó, nhưng nó không nhúc nhích, tôi đành phải về một mình. - Anh nhầm rồi, anh Xanturam ạ, - Quan tòa nói - Cây đó vừa nhận được bức thư, đã đến đây kể chuyện cho ta nghe rồi. Ta quyết định như sau: Anturam phải trả lại số tiền cho anh và bị phạt một năm tù vì tội nói dối. - Thưa quan án, suốt cả thời gian tôi ở đây làm gì có cây nào đến đây ạ? Vậy ngài căn cứ vào đâu mà bảo cây đó đã đến đây và là người làm chứng? - Anturam ngạc nhiên, cãi lại. - Đồ ngu! Chính lưới anh đã nói thay cho cây. Khi hai người mới đến, anh xoén xoét bảo là không ở trong rừng và không nhìn thấy cây nào cả. Vậy thì làm sao anh lại biết được qua nửa giờ sau Xanturam chỉ đi được có một nửa đường. Vậy tức là anh biết cây đó ở chỗ nào rồi, bây giờ anh còn cãi là không vay tiền nữa được chẳng?

ANH CHÀNG TÓC HOA RÂM VÀ CON CHÓ

Có một người tóc đã điểm hoa râu, có hai vợ ở hai nhà riêng. Khi anh ta đến người vợ trẻ, vợ trẻ nói: - Tôi còn trẻ mà anh thì già rồi, tôi không thích sống với anh nữa. Anh nên đến ở với vợ già của anh! Để được ở với vợ trẻ, anh ta nhổ hết cả tóc bạc. - Khi anh ta đến người vợ già, người vợ già nói: - Tôi già rồi, đầu tôi đã bạc, anh nên nhổ hết tóc đen trên đầu đi. - Người chồng lại nhổ hết tóc đen ở trên đầu. Cứ như thế, đầu anh ta hóa trọc lóc, cả hai vợ kinh tởm, đều không chịu ở với anh ta nữa. Ngày xưa có một con chó cũng giống như anh chàng vừa nói trên. Con chó sống giữa hai cái đền cách nhau một con sông, và thường hay vào cả hai đền để kiếm xương xẩu thừa của người đi lễ vứt ra. Khi con chó nghe tiếng chuông báo văn lễ ở đền nào thì nó chạy đến đền ấy. Nhưng một hôm, sau khi có chuông báo văn lễ ở đền Tây, con chó vừa bơi ra giữa dòng sông thì ở đền Đông cũng nổi chuông, báo văn lễ. Con chó bỗng sinh ra do dự. Sang đền Tây lại sợ đền Đông có đồ ăn ngon hơn. Sang đền Đông lại sợ đền Tây có đồ ăn ngon hơn. Nghĩ lẩn quẩn, muốn được phần hơn nhưng chưa biết chọn đi đằng nào hơn, con chó cứ bơi qua bơi lại giữa dòng sông suy nghĩ. Mãi lúc sau, kiệt sức, chó bị chết đuối.

DỪNG GỌI CON SỚM LÊN CỰC LẠC

Linh mục đã từng đọc và giảng rất nhiều về thiên đường, về thế giới cực lạc mà ở đó sẽ sung sướng tốt cùng, có những nàng tiên đẹp như "tiên". Một bận linh mục đi tàu biển. Trước đông người quây quần bên ông, linh mục cao giọng nói: - Trên thế gian này đã có gì là tốt đẹp nào? Cái tốt đẹp nhất, niềm cực lạc ấy chỉ có thể tìm thấy ở thế giới bên kia. Đây mới là đời chứ: Cực sướng, có những bầy tiên nữ ca hát và đẹp như trong tranh vẽ. Tàu đi được một chốc thì cơn bão ập đến, tàu nghiêng ngả như sắp đắm. Vô cùng khiếp sợ, linh mục chạy vội đến chỗ thuyền trưởng và hỏi: - Liệu bão có hết không, ông thuyền trưởng? Tàu liệu có làm sao không? - Thưa Cha, bão chưa kết thúc và còn kéo dài. Có thể, chúng ta sẽ bị chết chìm. - Thuyền trưởng đáp. Nghe đến thế, rằng linh mục va vào nhau lách cách, liền cầu Chúa: - Không nên vội vàng thế, Chúa cao cả, đừng gọi con lên thế giới cực lạc quá sớm! Hãy cho con được sống ở cõi đời này, dù rằng có tội tệ hơn.

NỔ BỤNG THẬT

Một con bò đực ra hồ uống nước, nó gặp lũ ếch con và giẫm phải một con, những con khác nhảy tồm xuống nước trốn chạy. Một ếch con về khoe với mẹ: - Khiếp quá, mẹ ơi! Con nhìn thấy một con thú to khủng khiếp, sợ ơi là sợ! - Ếch mẹ hỏi: - Con vật đó thế nào? Nó to lớn hơn mẹ à? - To lớn hơn nhiều. - Ếch con vội đáp. Ếch mẹ phình người lên, rồi hỏi: - Bây giờ nhìn mẹ, con thấy con vật đó có bằng mẹ không? - Vẫn to hơn nhiều, mẹ ạ! - Thấy vậy, ếch mẹ lấy hơi phình bụng to nữa, rồi hỏi: - Sao nào, con xem con vật đó có to bằng mẹ chưa? - Ếch con vẫn nói: - Nó vẫn to hơn. Mẹ có phình bụng nữa cũng chẳng

bằng nó đâu. Nghe vậy, ếch mẹ tức mình dùng hết sức cho phình bụng ra và thế là "bụp", bụng ếch mẹ nổ bung.

SÓI VÀ NGỰA CẢI

Sói muốn bắt ngựa con, nó luẩn quẩn gần đàn ngựa và nói: - Con ngựa kia vì sao mà khập

khễnh chân thế? Hay là các người không biết chữa chạy? Họ nhà sói chúng tôi có một thứ thuốc nên chẳng bao giờ bị què chân cả, hãy để ngựa con lại gần ta để ta xem nào! - Ngựa cái liền nói: - Thế thì chữa cho tôi cái chân sau bên phải, không hiểu sao tôi đau đau trong móng ấy. Sói đến gần ngựa cái, và khi nó vừa đi vòng ra phía sau ngựa, ngựa cái đá hậu cho sói một cú gãy hết cả răng.

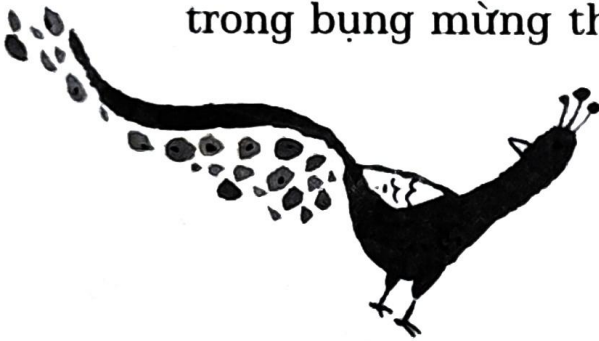
KHỈ MẤT ĐẬU

Có một con khỉ tay cầm một mớ đậu, lơ dềnh để rơi một hạt xuống đất, nó vội vàng bỏ bó đậu cầm tay để nhảy xuống tìm hạt đậu đánh rơi. Nhưng tìm mãi, tìm hoài mà vẫn không thấy. Đến khi quay lại tìm bó đậu đánh rơi thì bó đậu đó đã bị chim thú ăn sạch trơn rồi.

PHÚC ĐẦY, HOA ĐẦY

Một người nhà quê đã cỏ phơi ở chân giậu. Hôm sau ra vợ cỏ nghe thấy tiếng kêu lách tích lật lên xem, thì bắt ngay được một con chim trĩ. Anh ta thấy thế, lại cứ để cỏ đấy, có ý mong ngày mai lại được con trĩ nữa. Hôm sau ra, lẳng tai nghe lại thấy tiếng "lách tích" như hôm trước, trong bụng mừng thầm. Nhưng vừa bới cỏ

lên, thì ra một con rắn, nó cắn ngay vào tay, anh ta bị thương rồi chết.

ĐÂU PHẢI PHẦN THƯỞNG CHO MÀY

Một con chó hay có thói cắn trộm, ông chủ phải buộc chuông vào cổ nó để nó đi đâu mọi người đều biết. Nhưng mỗi khi ra chợ hay nơi đông người, chó ta lại rung chuông ra vẻ ta đây. - Sao mày lại dương dương tự đắc thế? - Một con chó già hỏi, và lại nói thêm: - Cái chuông treo trên cổ mày đâu có phải là phần thưởng cho tính ngoan ngoãn của

mày. Mày phải đeo chuông chỉ vì bản chất xấu xa của mày. Mày tưởng che giấu được, nhưng chính tiếng chuông đã làm người ta phát hiện.

TUỞNG BỎ

Có một người đi đường bắt được một con chồn, trong lòng mừng lắm liền ôm vào lòng rồi tiếp tục đi tiếp. Đến bờ sông anh ta định cởi quần áo để bơi qua, thì không ngờ con chồn đó đã biến thành một con rắn. Lúc đầu anh ta sợ lắm, rồi sau lại nghĩ rằng: "Ta đã bắt được thì cứ mang theo, chẳng tội gì mà quăng nó đi!" Thế rồi anh ta vẫn bọc con rắn và mang theo. Sau con rắn ấy lại biến thành một đồng tiền vàng. Việc này có một người để ý và thấy tất cả. Hắn nghĩ rằng rắn có thể biến thành tiền vàng, và thế là

đi bắt một con rắn độc mang về ôm vào lòng. Rắn chẳng biến thành tiền vàng mà cắn hắn chết tươi.

CAI TRỊ THẾ NÀO

Tiếng đồn Adam-khan giàu có đến tai nhà vua, lập tức vua cho mời Adam-khan tới kinh đô và phong cho làm quan. Mọi việc thường đều như thế cả, bởi vì khi phong quan cho ai, các ông vua đều nghĩ như nhau: "Cứ để hần làm quan cai quản một làng xem sao, vì hần giàu nên biết cách cai trị, miễn là hần phải nộp cho ta một khoản tiền lớn, mà kẻ giàu sẽ biết cách. Cứ cho là hần ngốc, nhưng ta có thông minh gì hơn hần đâu." Thế là Adam-khan được phong tước quan. Được tin, Ali Muhamet tìm đến xem thực hư như thế nào. Ông quan mới Adam-khan nhìn người hàng xóm cũ một cách khinh khỉnh, rồi vênh mặt hỏi trống không: - Màỵ là ai? Cần gì? - Ghê gớm nhỉ! Hể là quan thì không còn biết tới người quen cũ nữa hả? Hãy nhớ rằng: càng lên cao càng trở nên nhỏ bé hơn trước con mắt mọi người. - Ali đáp. - Biết làm sao được! - Adam-khan trả lời. - Để cai trị dân thì phải ngồi trên đầu họ mới được. - Nhiều người muốn cai trị từ trên xuống đã phải ngã gãy cổ. - Ali nói. - Thế theo màỵ, phải cai trị thế nào? Từ dưới lên à? - Không! - Ali đáp. - Từ trong lòng ra.

AI ĐẸP HƠN?

Quan đại phu nước Tề là Trâu Kỵ người khôi ngô, tuấn tú. Một hôm ông mặc rất đẹp và chỉnh tề, ngắm nghía rất lâu, rồi hỏi vợ cả: - Nàng nhìn xem, ta với Từ Công ở Thành Bắc, ai đẹp trai hơn? - Người vợ cả trả lời: - Chàng thật đẹp trai, Từ Công sánh thế nào được với chàng. - Từ Công là một chàng trai khôi ngô, tuấn tú nổi tiếng ở nước Tề, do vậy Trâu Kỵ vẫn có ý nghi ngờ bản thân, bèn đến hỏi thêm người thiếp yêu. Người thiếp nói: - Từ Công sao có thể sánh được với chàng.

Hôm sau có người khách tới chơi nhà. Sau đôi ba câu chuyện, Trâu Kỵ lại đem câu hỏi cũ đã hỏi hai người vợ ra hỏi khách. Người khách cũng trả lời tương tự như vậy: - Từ Công làm sao có thể so sánh với ngài được.

Qua một ngày nữa, vừa hay Từ Công tới thăm Trâu Kỵ. Trâu Kỵ ngắm nghía kỹ Từ Công, suy xét tỉ mỉ và tự thấy rằng mình không đẹp trai bằng Từ Công. Buổi chiều hôm ấy ông nằm trên giường và ngẫm nghĩ: - Vợ cả ta bảo ta đẹp trai bởi vì nàng quá yêu ta. Vợ bé ta bảo ta đẹp trai bởi vì nàng quá nể ta. Bạn ta bảo ta đẹp trai bởi vì anh này muốn cầu cạnh ta. Thế là Trâu Kỵ liền vào gặp Tề Vy Vương trình bày rõ mọi suy nghĩ

của mình, rồi từ câu chuyện đó liên hệ tới chính sự. Trâu Kỵ khuyên Tề Vỹ Vương nên lắng nghe ý kiến của quần thần. Tề Vỹ Vương nghe theo, rồi ban lệnh: - Bất luận là quan triều hay quan địa phương và dân chúng, ai ai chỉ ra lỗi lầm của nhà vua ngay trước mặt thì được thưởng loại nhất. Ai dâng biểu khuyên can vua thì được thưởng loại hai. Ai dám chỉ trích vua trong triều hay ngoài phố mà vua nghe được, thì được thưởng loại ba. Mệnh lệnh vừa ban ra, các quan và dân nô nức kéo nhau đến can gián, người đi như nước chảy, đông hơn họp chợ.

CHIM HÓT CHO AI

Có hai người bạn cùng đi trong rừng và nghe chim đang hát véo von. Người đầu tiên nói: - Này anh bạn, hãy lắng nghe xem chim hát cho tôi nghe hay thế đấy! - Không phải chim hát cho anh nghe mà hát cho tôi nghe. - Người thứ hai trả lời. - Không phải, hát cho tôi nghe chứ không phải hát cho anh nghe! - Lời qua tiếng lại và hai người bạn đánh nhau. Khi về đến nhà, một người

chạy đến quan tòa và than
phiền rằng đã cãi nhau
với bạn và đánh anh ta.

- Bẩm quan tòa. - Chàng
nói. - Ngài hãy bênh vực
tôi, chiều tôi sẽ đem bò
đến làm quà cho ngài.

Chỉ có điều ngài đừng xử bạn tôi là đúng. - Đừng
sợ, - quan tòa bảo. - Anh bạn anh sẽ không thắng
cuộc đâu. Hãy về nhà đi, ngày mai ta sẽ gọi cả hai
anh ra tòa. Người bạn đầu tiên hí hửng về nhà.
Sau khi chàng ta đi khỏi tòa, thì người thứ hai
vào khẩn khoản: - Bẩm quan tòa! - Và người này
kể cặn kẽ mọi việc từ lúc họ đi với nhau trong
rừng như thế nào và chim hót cho chàng nghe
như thế nào, họ đã cãi nhau như thế nào, sau đó
đã đánh lộn nhau ra làm sao. - Ngài hãy bênh
vực tôi, xin ngài đừng cho bạn tôi là đúng, tôi có
nuôi con lợn béo, chiều nay tôi sẽ đem đến cho
ngài. - Được rồi, anh bạn thân mến. - Quan tòa
nói. - Bạn anh sẽ không thắng được đâu. Sáng
hôm sau cả hai bị cáo đến tòa. Người nào cũng hy
vọng được kiện. Còn quan tòa như không hề biết
họ và hỏi: - Anh cần gì? Họ đã kể ngọn ngành
rằng họ đã cãi nhau và đánh nhau như thế nào,
họ yêu cầu tòa phán xét. - Cả hai anh, những
người bạn thân mến, đều nhằm cả. - Vị quan tòa
nói - Chim hót ở trong rừng không hề dành cho

ai cả, hãy hứa với tôi rằng hai anh sẽ làm lành với nhau như những con người cao thượng, và tôi sẽ nói là chim hót cho ai nghe, đồng ý chưa? - Đồng ý! Bẩm quan tòa, hãy nói nhanh xem chim hót cho ai trong chúng tôi nghe? - Các bạn, chim hót cho tôi nghe, cho vị quan tòa của các bạn nghe. - Cảm ơn ngài, cảm ơn lòng tốt của ngài! - Các bị cáo trả lời. Họ về nhà và làm lành với nhau. Trên đường về họ mới nói với nhau về tất cả và đồng tình rằng, chim trong rừng hót cho quan tòa nghe, còn ông ta đã nhận được bò và heo.

NGỔNG VÀ CHA CỐ

Một tay bợm ăn trộm con ngỗng và để gột bỏ tội lỗi cho mình, đi đến cha cố và nói: - Thưa cha, con đã ăn cắp ngỗng. - Con đã phạm một tội lỗi rất nặng. Cha cố nói. - Hãy nhớ: không thể ăn của ăn trộm được. - Thế con có được tha lỗi, nếu con trao ngỗng cho Cha hay không? - Không, con ạ! Ta sẽ không lấy con ngỗng đó. Con cần phải trả nó cho chủ nhân. - Con đã định trả nó cho chủ nhân, nhưng ông ta không nhận. - Trong trường

hợp đó con có quyền thịt nó. - Chúa ban phúc cho Ngài, thưa Cha tôn kính! Khi cha cố trở về, ông mới biết rằng nhà ông bị ăn cắp mất con ngỗng.

"BÕM" ĐẾN

Có một rừng đu đủ bên một bờ hồ và có bầy thỏ trú ngụ trong rừng đu đủ đó. Một lần, có một quả đu đủ chín rơi từ trên ngọn cây cao xuống mặt hồ kêu "bồm" một tiếng. Thỏ nghe thấy, không biết là cái gì, sợ quá bỏ chạy. Một con cáo thấy thỏ chạy, vội hỏi: - Tại sao lại chạy thế? - "Bồm" đến! - Cáo nghe vậy hoảng quá cũng bỏ chạy. Khỉ thấy cáo chạy, vội hỏi: - Tại sao lại chạy thế? - Cáo chỉ kịp đáp: - "Bồm" đến! - Khỉ nghe vậy cũng bỏ chạy nốt. Cứ thế truyền đi: Hươu, lợn, trâu, tê giác, voi, gấu chó, gấu ngựa, báo, hổ, sư tử... nối tiếp nhau bỏ chạy tuốt. Tất cả cầm đầu chạy thí mạng, càng chạy càng sợ. Dưới chân núi có một lão sư tử già, thấy cả đám sư tử chạy như vậy, bèn hỏi: - Chúng mày có vuốt, có răng, sức khỏe hơn kẻ khác thì chạy làm gì? - "Bồm" đến! - Lũ sư tử chạy thỏ không ra hơi

đáp vậy. - "Bôm" là con gì? Ở đâu? - Không biết!
- Đừng chạy loạn lên! Phải nghe cho tỏ tường đã.
Ai nói với chúng mày hử? - Lão hổ nói! Lão sư tử
già lại hỏi hổ. Hổ bảo báo nói.

Hỏi báo, báo bảo gấu ngựa nói. Hỏi gấu ngựa,
gấu ngựa bảo, gấu chó nói. Lần lượt hỏi đến gấu
chó, voi, tê giác, trâu, lợn, hươu..., cuối cùng đến
cáo. Cáo bảo: - Thỏ nói. - Hỏi đến thỏ, thỏ trả
lời: - "Bôm" đáng sợ lắm. Tất cả chúng tôi đều
nghe thấy. Ông đi với chúng tôi, chúng tôi chỉ
chỗ cho. - Rồi thỏ dẫn sư tử già đến rừng đu
đu. - "Bôm" ở đây! Vừa đúng lúc, một quả đu đủ
khác rụng xuống mặt hồ "bôm" ;một tiếng. Lão
sư tử già nói: - Chúng mày thật là ngốc! Bây giờ
thì rõ cả rồi, chẳng qua chỉ là tiếng quả đu đủ
rơi xuống nước, chứ có phải con gì đâu? Thế mà
chúng mày cứ chạy cuống cả bốn vó lên!

CHÓ SÓI VÀ BÀ GIÀ

Một con sói đói ra khỏi rừng đi vào làng kiếm
mồi. Lang thang tới mãi cuối làng, sói nghe thấy
tiếng trẻ khóc và một bà già đang dọa cháu: - Có

nín ngay không, khóc nữa bà mang ra vườn cho sói ăn thịt!

Sói không đi đâu nữa, nó nằm phục ngoài ngôi nhà gỗ để chờ bà già mang đứa cháu ra vườn cho nó ăn thịt. Nhưng thằng bé ngủ làm sói phải chờ suốt đêm. Gần sáng thằng bé lại khóc, nhưng bà già không dọa cháu mà lại nựng: - Cháu bé ngoan của bà, đừng khóc! Bà không mang cháu cho sói ăn thịt đâu. Sói mà đến đây là bà sẽ giết chết ngay. - Sói nghĩ bụng: "Rõ là người ta nói một đằng làm một nẻo!" Và sói vội chuồn ra khỏi vườn chạy thẳng về rừng.

Rùa Và Đại bàng

Một con đại bàng bắt được một con rùa. Đại bàng bảo rùa: - Mày sẽ là một món ăn lạ miệng cho tao. - Rùa nghĩ một lát, trả lời: - Tôi không có oán thù gì với ngài và tôi sống yên phận ở nơi của tôi. Nếu ngài muốn kiếm ăn cũng phải biết kiếm ăn lương thiện chứ! - Đại bàng hỏi lại: - Theo mày, thế nào là kiếm ăn lương thiện? - Nếu tôi với ngài đánh cuộc chạy thi với nhau, ngài bay trên trời dọc

theo sông lên nguồn, tôi
bơi dưới dòng sông. Tôi
chấp ngài bay trước. Cứ
bay một đoạn ngài lại
kêu to: - Rùa ơi! - Tôi sẽ
nổi lên mặt nước đáp: - Có

tôi đây! Nếu tôi đáp phía sau ngài thì ngài ăn thịt
tôi, nếu tôi đáp phía trước ngài, tức là tôi thắng và
ngài phải thôi ăn thịt họ hàng tôi.

Hai con vật thỏa thuận trưa mai thi tài trên
dòng sông. Ngay sau đó rùa về thông báo truyền
tin cho tất cả loài rùa dọc theo sông từ cửa sông
tới thượng nguồn biết để cùng hành động. Trưa
tới, đại bàng gọi rùa tới mặt sông thi tài. Đại
bàng bay dọc theo sông, chốc lại gọi: - Rùa ơi!
đều thấy một con rùa ngoi lên mặt nước phía
trước, nói to: - Có ta đây! - Đại bàng cố sức đập
cánh mạnh bay thật nhanh nhưng hễ lần nào nó
gọi: - Rùa ơi! - Thì đều có một con rùa nổi phía
trước đáp lại: - Có ta đây! - Đại bàng lại cố sức
bay nhanh hơn, bay mãi mãi mỏi rã cánh, mà mỗi khi
gọi "Rùa ơi!" đều nhìn và nghe thấy tiếng đáp
của rùa "Có ta đây!". Kiệt sức, đại bàng rã cánh
và rơi xuống đất chết. Trí thông minh đâu phải
ở sức mạnh!

GÀ TRỐNG, UỐNG RƯỢU VỚI CHỦ

Một người làm vỡ chai rượu, rượu đổ lênh láng. Gà trống ngỡ là nước lã, uống vào và lăn kênh ra. Bà chủ nhà nom thấy gà trống đã chết, tiếc bộ lông đẹp có thể làm phát trần, đem vật sạch bộ lông rồi quẳng gà trống trần trụi vào hố rác. Hôm sau rã rượu, gà trống tỉnh lại gáy cục cu ầm ĩ rồi chạy đến ghe đám gà mái. Đám gà mái ngơ ngác nhìn vẻ trơ trụi của gà trống hỏi: - Anh biến đi đâu từ chiều hôm qua thế? Bọn em chẳng biết đằng nào mà đoán. Nhưng sao người anh trụi thui lủi, thế bộ lông áo đẹp biến đâu rồi? - Gà trống dạng chân, gáy vang sân rồi đường bệ đáp: - Hôm qua anh uống rượu với ông chủ chứ đi đâu! Mãi vui uống với ông chủ thành say quá, người ta lột sạch trơn hết quần áo mà không hay.

SẾ BẮT CHƯỚC ĐƯỢC

Một ngày đẹp trời, hai chú cua con bò ra khỏi hang dạo chơi trên bờ cát. Cua mẹ trông thấy dáng đi của con liền nói: - Các con ơi! Dáng đi của các con xấu quá. Phải đi thẳng người lên, không đi ngang. Sao lại cứ vặn bên nọ vẹo bên kia thế? - Cua con liền đáp: - Ôi mẹ ơi! Mẹ cứ đi thẳng đi thì chúng con sẽ bắt chước được.

MỖI NGƯỜI MỘT NGHỀ

Đang gặm cỏ, thoáng thấy sói nháy tới vô mình, Lừa giả vờ đi khập khiễnh. Lừa nói là mình vừa giẫm phải gai khi nháy qua hàng rào và khuyên sói nên rút gai ở chân nó ra để khi ăn thịt khỏi bị mắc vào họng. Sói ta bị mắc hờm, tin ngay và tới nhấc chân Lừa lên. Chỉ chờ có thế, Lừa cho sói một cú đá trời giáng vào đúng mõm

làm sói gãy cả hai hàm răng. - Mình đáng đời quá! - trong cảnh khốn cùng như vậy, Sói than thân, rồi tự nhủ: - Bỏ mình dạy mình làm nghề đồ tể, sao mình lại đi dây vào chuyện chữa bệnh chữa tật.

Và Ng.

Xưa có một người nước Tề rất thèm muốn có được vàng. Một buổi sáng anh ta ăn vận tươm tăt rồi đi lên phố chợ. Khi ngang qua một cửa hàng vàng anh ta nhìn những thỏi vàng bày trong tủ. Không chịu nổi, anh ta thò tay lấy cắp luôn thỏi vàng mang đi. Chủ hàng vàng hô hoán và mọi người đuổi theo tóm được anh ta. Nha lại tra hỏi: - Người ta đứng đày cả ra đây, tại sao mà lại dám xông vào nhà người ta lấy vàng? - Người kia bẩm: - Dạ, khi tôi lấy vàng, tôi có nhìn thấy người nào đâu, chỉ thấy toàn có vàng thôi!

GIÁ MỘT LỜI NÓI PHẢI

Vua nước Tấn đi chơi thuyền, các quan theo hầu rất đông. Vua nói: - Ta đã đưa Loan Doanh đi tù cầm cố ở một nơi xa, còn Loan Phường trốn chạy ra nước ngoài. Hỏi các khanh: Có ai biết Loan Phường bây giờ ở đâu không? - Các quan yên lặng, không ai nói gì. Người lái thuyền tên là Thanh Quyên buông tay chèo đứng dậy thưa: - Bệ hạ hỏi Loan Phường làm gì? - Vua nói: - Từ khi ta đánh được họ Loan đến nay, nghe nói người già họ Loan chưa chết hết, người trẻ đã lớn lên, ta lo họ phục thù cho nên ta mới hỏi. - Thanh Quyên đáp: - Nếu Bệ hạ khéo sửa sang chính sách nước Tấn, trong được lòng quan, ngoài được lòng dân, thì dù cho còn con cháu nhà họ Loan chắc gì đã làm gì được Bệ hạ. Nhưng nếu Bệ hạ không sửa sang chính sách nước Tấn, trong mất lòng quan, ngoài mất lòng dân, thì ngay những người ngồi trong thuyền này ai cũng có thể là con cháu nhà họ Loan cả. - Vua khen: - Người nói phải lắm! - Sáng hôm sau, Vua cho đòi Thanh Quyên đến triều, ban cho một vạn mẫu ruộng. - Thanh Quyên từ chối không nhận. Vua phán: - Lấy một vạn mẫu ruộng để đổi lấy một lời nói kia, kể ra nhà ngươi còn thiệt mà Trẫm lợi hơn nhiều. Nhà ngươi cứ lấy.

GHEN ĂN TỨC Ở

Hai ông láng giềng cùng vào châu thần Giupite và cầu thần cho mình ước gì được nấy. Trong hai người thì một người hay ghen ăn, kẻ kia thì tức ở. Để trừng phạt cả hai, thần Giupite bèn phán rằng, ai ước gì được nấy với điều kiện là người kia sẽ phải được gấp đôi. Lão ghen ăn cầu cho mình sẽ có một nhà đầy vàng. Vừa ước xong thì lão ta được ngay một nhà đầy vàng. Nhưng niềm vui của lão bỗng biến thành nỗi khổ đau vì người láng giềng của lão có những hai nhà đầy vàng bạc châu báu. Bấy giờ đến lượt lão tức ở. Lão này cứ nghĩ đến ông láng giềng mình có một niềm nguồn vui nào đó là lão đã sôi máu lên rồi. Thế là lão ước sao mình bị mù một mắt để cho lão láng giềng kia phải trở thành kẻ mù lòa.

XỐT RUỘT LẮM

Có một lần Kutúp - khan chân trần đi ra khỏi nhà, lão giẫm phải đinh, chân chảy máu lênh láng. Lão kêu khóc ầm lên. Sau đó lão lại phá

lên cười. Lão khóc, chuyện đó còn hiểu được. Nhưng tại sao lão lại cười khi chân bị đinh đâm chảy máu? Thì ra khi nhìn bàn chân bị thương, lão buồn, đồng thời lại lấy thế làm mừng. - Lạy thánh Ala - Lão nói - May mà mình không đi giày! Đinh đâm chân chỉ đau và chảy máu, chứ đâm thủng giày thì mình phải mất tiền, đau lòng xót ruột lắm!

CHỮ TÍN

Nước Lỗ có cái đỉnh rất quý, nước Tề bắt Lỗ đem dâng. Vua nước Lỗ tiếc lắm, cho làm một cái đỉnh giả đem sang. Vua Tề bảo sứ giả: - Phải có Nhạc Chính Tử đem đỉnh sang nói thì ta mới tin.- Vua Lỗ nghe sứ giả nói, cho vời Nhạc Chính Tử đến, bảo đi. Nhạc Chính Tử nói: - Sao không đưa đỉnh thật? - Vua Lỗ bảo: - Ta quý cái đỉnh ấy lắm! - Nhạc Chính Tử đáp: - Nhà Vua quý cái đỉnh ấy thế nào, thì tôi cũng quý cái đức tin của tôi như thế. - Sau vua nước Lỗ phải đưa ra chiếc đỉnh thật, lúc đó Nhạc Chính Tử mới chịu đi.

ĐẾN XƯƠNG, CŨNG KHÔNG CHƯA

Nhà vua lười biếng nên tất cả công việc trọng đại của đất nước đều do quan tể tướng phải lo toan. Một hôm, nhà vua làm bữa tiệc chỉ riêng vua và quan tể tướng cùng ăn và vì tể tướng là quan lớn nhất triều đình, luôn gần gũi vua, nên vua tôi có thể trêu đùa nhau. Thấy tể tướng trong tiệc ngon cũng đắm chiêu suy nghĩ, không chú tâm vào bữa ăn, còn vua cảm thấy chẳng bận tâm lo lắng gì nên cười đùa suốt bữa và ăn rất nhiều. Cuối bữa, thấy phần xương vớt trên bàn chỗ tể tướng rất ít, vua bèn gạt tất cả đồng xương thừa rất nhiều mà vua đã ăn sang chỗ của tể tướng. Làm xong việc này, vua hỏi: - Quan tể tướng! Khanh quả là một người ăn xuất chúng. Hãy nhìn đồng xương trước mặt nhà ngươi thì biết. Ngươi xứng đáng là kẻ phàm ăn nhất nước! - Quan tể tướng đáp: - Tâu Bệ hạ! Người không những là người đứng đầu nước, mà còn là người phàm ăn tục uống nhất nước. Bằng cứ là trên bàn ăn chỗ của người không có lấy một mẩu xương nào, vì Bệ hạ đã ăn hết tất cả mọi thứ.

MUA MỘT CON LỪA

Ngày xưa, đạo Balamôn định tổ chức một đại hội rất lớn và phải cần tới rất nhiều bát đĩa, mâm chậu. Vị giáo chủ bèn sai một đồ đệ ra chợ thuê một người thợ gốm về làm. Người đồ đệ vâng lệnh ra đi. Dọc đường anh ta gặp một người thợ gốm đang dắt một con lừa, trên lưng lừa chở rất nhiều đồ gốm đang trên đường ra chợ bán. Bỗng con lừa bị trượt chân, thế là bao nhiêu đồ gốm chở trên lưng lừa bị rơi xuống đất vỡ tan tành. Người thợ gốm tiếc của khóc suốt suốt mãi không thôi. Người đồ đệ thấy vậy lấy làm lạ, bèn hỏi người thợ gốm rằng: - Vì sao mà anh khóc nức nở mãi vậy? Người thợ gốm đáp: - Tôi không khóc sao được. Số đồ gốm này tôi phải mất một năm ròng rã mới làm ra, hôm nay mang ra chợ, tưởng bán được tiền, nào ngờ chỉ tại con lừa chết tiệt trong giây lát đã làm vỡ hết. Anh bảo không buồn làm sao được! - Người đồ đệ nghe xong trong lòng rất vui, nghĩ rằng: - Chú lừa này khá lắm đây, số đồ gốm người thợ làm trong một năm mà trong nháy mắt chú ta đã làm vỡ tất cả. - Thế là người đồ đệ năn nỉ xin người thợ gốm bán cho con lừa. Người thợ gốm đang lúc cần tiền, liền bằng lòng bán ngay. Người đồ đệ liền cưỡi lừa ra về, ra mắt vị giáo chủ. Giáo chủ hỏi: - Tại sao nhà người

không tìm thuê, người thợ gốm về, mà lại mua một con lừa? - Người đồ đệ trả lời: - Tài nghệ bản lĩnh của con lừa này hơn người thợ gốm nhiều lắm. Số đồ gốm mà người thợ làm một năm mới xong, thì con lừa này chỉ nghiêng một cái đã làm vỡ vụn tất cả. - Giáo chủ nghe xong lắc đầu nói với người đồ đệ của mình rằng: - Nhà ngươi thật là ngốc, chẳng hiểu gì cả. Con lừa trong khoảnh khắc làm vỡ hết cả số đồ gốm, nhưng cho nó cả một trăm năm cũng không làm nổi lấy một chiếc nào!

ẾCH VÀ SƯ TỬ

Một con sư tử to lớn ra bờ đầm uống nước, bỗng nghe tiếng ếch "i uôm" vang to mặt nước. Sư tử ngạc nhiên và sợ, đoán rằng đây phải là một con thú lớn lắm mới có thể gầm to được như vậy. Sư tử cảnh giác và chờ đợi con thú xuất hiện, thì thấy một con ếch bé tí từ đầm ngoi lên nhảy

vào bờ kêu "i uôm" văng tai. Sư tử nhảy tới, lấy chân đè bẹp ếch và cười bảo: - Người chẳng ra người, ngợm chẳng ra ngợm, vậy mà làm cho ta hoảng hồn.

HAI NGƯỜI BẠN

Hai người bạn rủ nhau vào rừng lấy mật ong. Họ đi sâu vào rừng rậm thì bỗng một con gấu to lớn xông ra. Một người đi sau nhanh chân chạy và leo lên tít một ngọn cây um tùm, còn người bạn đi trước sợ hết hồn đứng như chôn chân tại chỗ. Tình thế quá nguy cấp, anh ta đành nghĩ cách lăn ngay ra đất giả vờ chết. Gấu đứng đỉnh đi tới và đưa mõm đánh hơi. Anh ta sợ quá nín thở như chết. Gấu tưởng là chết thật, nó cố ngửi

mặt anh ta và thấy không còn hơi nữa, bèn bỏ đi. Giống gấu vốn không ăn sinh vật nào đã chết. Khi gấu đã đi xa, anh bạn từ trên ngọn cây tụt xuống, cười hỏi bạn: - Thế nào, gấu rỉ tai bí mật với cậu chuyện gì vậy? - Người giả

chết đứng dậy, phủi quần áo và nói: - Có gì đâu, nó bảo với mình rằng kẻ xấu chơi là kẻ bỏ bạn trong cơn hoạn nạn!

NGƯỜI ĐI ĐƯỜNG VÀ CON QUỶ

Một người đi đường gặp một con Quỷ đội lốt người đi từ phía trước lại, nhưng vẫn còn cái đuôi. Người đi đường hỏi: - Anh là ai? - Tôi là Quỷ. - Con Quỷ đáp. - Tại sao loài Quỷ toàn làm những điều xấu xa, tàn ác thế? - Quỷ cãi lại: - Tôi có làm điều gì xấu đâu. Chính loài người các anh mới tàn ác rồi lại đổ lỗi cho Quỷ. Nếu anh không tin thì hãy xin chờ một lát rồi tự anh sẽ thấy ai làm điều ác: Tôi - Quỷ, hay là chính các anh. - Nói đoạn, con Quỷ đội lốt người vào một quán gần đấy mua một chén mật ngọt rồi phết lên cánh cửa nhà chủ quán và lánh sang bên cạnh. Ngay tức khắc một đàn ruồi bâu kín cánh cửa. Nhện trông thấy mỗi lần sà ra bắt ruồi và một con chim đậu trên cây lao xuống bắt nhện. Vừa lúc đó có viên quan đi săn cưỡi ngựa qua quán, tay cầm một con chim ưng mỗi. Chim ưng mỗi thấy chim liền rời khỏi

tay viên quan, lao đến bắt con chim săn nhện. Chủ quán tưởng điều hâu ở đâu đến cầm quả cân ném trúng con chim ưng mới làm nó chết ngay. Viên quan tức giận, xông lại đánh chủ quán và chủ quán chống lại làm viên quan bị thương. Bọn tuần đinh nghe ồn ào chạy tới tóm lấy chủ quán giải đi. Bấy giờ, con Quỷ mới bảo người đi đường: - Chắc anh đã nhìn thấy và rõ cả rồi chứ? Tôi chỉ phết chút mật lên cánh cửa, còn tất cả những chuyện xảy ra, thì anh đã thấy đấy. Bao giờ cũng vậy, hễ các anh làm gì sai trái, các anh lại đổ tội cho Quỷ. - Nói xong, Con Quỷ biến mất.

CHÚ BÉ BÁN BÒ

Một chú bé đem một con bò sữa đẹp và béo tốt ra chợ bán. Trên đường tới chợ, chú bé gặp một bọn đồ kị đi bán bò ngược lại phía chú. Bọn người

này đi hàng một và mỗi người đi cách nhau khá xa. Tên đồ kị thứ nhất nhìn con bò sữa của chú bé và hỏi: - Cháu bé dắt bò đi đâu vậy? - Cháu mang ra chợ bán. - Chú bé trả lời. Tên đồ kị thứ nhất nói: - Một con bò sữa giống tuyệt vời. Giá con bò này không có đuôi thì có giá lắm, coi như hốt bạc triệu, chú em ạ! Ngày nay người thích bò sữa giống không đuôi, giá của nó cao hơn bò có đuôi nhiều lần. - Nghe bùi tai, thế là chú bé chặt phăng đuôi bò. Xong, lại đi tiếp theo hướng chợ. Chợt tên đồ kị thứ hai đi tới và nói: - Trời! Con bò của cháu đẹp quá! Lông mượt, béo ú, sữa nhiều, không có đuôi. Bây giờ người ta thích bò giống không có sừng, Giá mà không có sừng thì phải biết. Có họa là giá tiền gấp năm lần bò sữa giống có sừng. - Thế là chú bé dắt bò vào một chỗ nhờ cửa đôi sừng đẹp đẽ của bò sữa. Nhưng chú mới dắt con bò sữa giống cụt sừng đi vài chục bước, chú bé lại gặp một tên đồ kị thứ ba đi ngược chiều với chú. Tên này khuyên chú bé nên cắt tai bò, chắc là giá bò còn được tiền gấp mười lần. Và bây giờ chú bé ngây thơ dắt bò sữa giống tới chợ, không có đuôi, sừng và tai. Một con bò quái dị khiến đám đông người kéo đến xem cười như phá, chẳng ai dám mua. Chú bé đành đưa con bò sữa giống béo múp míp và đẹp đó vào lò mổ thịt.

Cây sậy và Cây ô Liu

Cây ô liu cứng cáp và khỏe mạnh tranh cãi với cây sậy bé mỏng manh xem ai chắc khỏe hơn ai. Cây ô liu cười giễu sậy vì gặp bất cứ cơn gió nhẹ nào, sậy cũng cong mình rạp xuống thật đáng khinh bỉ. Sậy lặng thinh. Một cơn giông bão chợt đến, gió tốc lá vụn cành, sậy lay động, nghiêng ngả theo chiều gió và rạp xuống tận đất. Hết bão tố, sậy vẫn đứng thẳng lên nguyên vẹn. Còn ô liu cứng, chia cành ra trước gió, lá bị đứt tả tơi, cành gãy gập, thân bị gãy đôi, ngọn gục xuống đất.

MỤC LỤC

Có cái gì thì phải giữ lấy	5
Xem voi	6
Lòng tốt và biện pháp	8
Thở phì phò thay!	9
Thế nào là trung thân	10
Trí khôn của ta đây	11
Sẽ ngủ ngon	13
Mau chóng thành công	14
Bỏ tù người sổ mũi.....	14
Cun cút mẹ và đàn con	15
Hai hổ tranh mồi	17
Đổi mận lấy rác.....	18
Không dùng quan lại	19
Chuột đồng và chuột nhà.....	20
Nhìn thấy bóng vàng đáy nước	21
Tự mình mâu thuẫn.....	22
Biển, sông và suối.....	23
Nóng lòng muốn báo thù	23
Nhầm rồi!.....	24
Sốt ruột	25

Lời nói và hành động	26
Mèo và cừu	27
Đục cái đen vàng	28
Tự phụ	29
Điểm gó điểm lạnh	30
Giá của sự ngốc	30
Khinh người	31
Đáng sợ gì hơn cả	32
Hàng ngu công	33
Thủ lĩnh chó	35
Ngu ơi là ngu!	37
Lợn	37
Người thông minh	38
Thích "cắm lấy"	39
Ngựa và bò	39
Chó sói và sếu	40
Chính vì lý do đó	41
Bao giờ nẩy mầm	43
Tài nghệ của lừa	43
Ngựa và trâu	44
Treo kiếm trên mộ	45
Biết nghĩ	47
Chết vì thói quen của chính mình	47
Thật là vô ích	48
Hoạ phúc	50
Éch dọn nhà	51

Con chuột phát phì	52
Đầu rắn cái nhau với đuôi rắn	53
Hãy yên tâm ở đây!	53
Dở nợ dở kia	55
Mọi vật đều trở về nguồn gốc của nó	56
Đầy tớ thành chủ	60
Hai cha con đi bán lúa	62
Không điên tí nào	63
Chó sói và chó nhà	65
Cái đầu thông minh	66
Mèo	67
Dạy con	68
Lời mách bảo khéo	70
Nhớ lại	70
Lưỡi vẫn còn	71
Trí nhớ	72
Để dành sữa bò trong bầu vú bò	73
Chủ và tớ	73
Tai vạ treo trên đầu chúng ta	74
Bão này đã thâm tháp gì	75
Điều lệnh	76
Thỏ và cá sấu	76
Món bánh tra muối	77
Lấy lòng từ thiện để diệt sắc đẹp	78
Nát như tương	80
Bảy chiếc bánh	82

Gã lừa lọc và lũ trẻ	82
Gã kiết và người bạn	83
Vênh váo	83
Thì cứ thử	84
Kẻ nào khịt mũi	84
Chắc bị mệt.....	85
Bóng hai lần.....	86
Nhường thiên hạ.....	86
Mạnh mẽ xó bếp.....	87
Con thỏ tinh khôn.....	88
Trí khôn	90
Bụng của bác đầu	92
Con mèo ngoan đạo	93
Cháo mỡ	96
Để yên ta nói	97
Tất cả đơn giản thế thôi.....	98
Giá của sự xúc phạm	101
Kiếp lừa	102
Chết hai lần	104
Nhẹ dạ	105
Tôi đến chỉ để nhìn thôi.....	106
Đẫn cây về đây	107
Anh chàng tóc hoa râm	110
Đừng gọi con sớm lên cực lạc.....	111
Nổ bung thật.....	112
Sói và ngựa cái	112

Khỉ mất đậu	113
Phúc đầy, họa đầy!	114
Đâu phải phần thưởng cho mày	114
Tướng bỏ	115
Cai trị thế nào	116
Ai đẹp hơn?	117
Chim hát cho ai.....	118
Ngõng và cha cố.....	120
“Bõm” đến!	121
Chó sói và bà già	122
Rùa và đại bàng	123
Gà trống uống rượu với chủ	125
Sẽ bắt chước được.....	126
Mỗi người một nghề	126
Vàng	127
Giá một lời nói phải	128
Ghen ăn tức ở	129
Xót ruột lắm	129
Chữ tín.....	130
Đến xương cũng không chữa	131
Mua một con lừa	132
Ếch và sư tử	133
Hai người bạn	134
Người đi đường và con quỷ	135
Chú bé bán bò	136
Cây sậy và cây ô liu	138

TRUYỆN NGỮ NGÔN THỂ GIỚI CHỌN LỌC - CON MÈO NGOAN ĐẠO

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Địa chỉ: 18 Nguyễn Trường Tộ - Ba Đình - Hà Nội

Website: www.nxbvanhoc.vn Email: tonghopvanhoc@vnn.vn

Điện thoại: 04.37161518 - 04.37163409

Fax: 04.38294781

Chịu trách nhiệm xuất bản

NGUYỄN ANH VŨ

Biên tập: **Nguyễn Anh Vũ**

Chế bản: **Bảo Nguyên**

Sửa bản in: **Thu Hà**

Thiết kế bìa: **Thúy Hằng**

LIÊN KẾT XUẤT BẢN:

CÔNG TY CỔ PHẦN VĂN HOÁ HUY HOÀNG

110D Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội

Tel: (043) 736.5859 - 736.6075 Fax: 043.7367783

Email: info@huyhoangbook.vn

CHI NHÁNH PHÍA NAM

357A Lê Văn Sỹ, P1, Q. Tân Bình, TP. HCM

Tel: (083) 991 3636 - 991 2472 Fax: (083) 991 2482

Email: cnsaigon@huyhoangbook.vn

www.huyhoangbook.vn

Mã sách tiêu chuẩn quốc tế (ISBN): 978-604-954-817-8

In 2.000 cuốn, khổ 13.5 x 20.5 cm tại: Công ty TNHH Phát triển Minh Đạt

Địa chỉ: Số 4 ngách 41/9 ngõ 41 Thái Hà, Đống Đa, Hà Nội

Số đăng ký KHXB: 1073-2017/CXBIPH/07-75/VH, ngày 11/04/2017

Số QĐ của NXB Văn học: 631/QĐ-VH, ngày 13/04/2017

In xong nộp lưu chiểu quý II năm 2017

Cảm ơn bạn đã chọn sách của Huy Hoàng!
Mọi góp ý xin gửi về: rights@huyhoangbook.vn

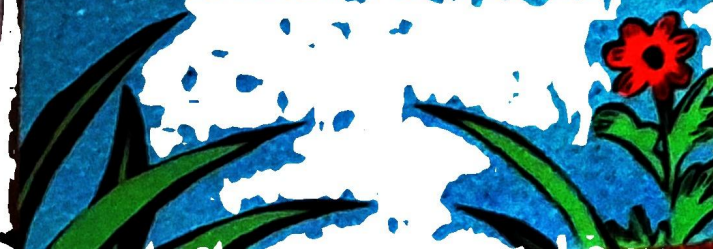

Mời các bạn đón đọc:

- 55 Sự tích hay nhất dành cho tuổi thần tiên
- 50 Truyện cổ tích hay nhất dành cho thiếu nhi
- 99 Truyện cổ tích hay nhất mẹ kể con nghe

Mời các bạn ghé thăm
HUY HOANG BOOKSTORE tại:

Mail: rights@huyhoangbook.vn
Fanpage: fb.com/huyhoangbookstore
Mua sách online tại: huyhoangbook.vn

M

ột con mèo lượn vào nhà một người, thấy thức ăn đựng trong hũ sành, mèo bèn chui đầu vào ăn vụng. Cổ hũ hẹp, cổ chui vào được nhưng rút ra không được. Mèo hoảng quá đội cả hũ sành chạy thực mạng. Vì đầu trong hũ sành không nhìn thấy gì nên hũ va vào một tảng đá vỡ tan, tuy thế vành mũ vẫn mắc ở cổ mèo. Vệt đậu trên cây thấy mèo như vậy bèn hỏi:

- Anh bạn thân mến ơi! Anh đeo cái gì ở cổ vậy?

Mèo nhanh trí đáp:

- Tôi đeo cái xà tích để tưởng nhớ tới Thượng đế. Tôi còn thề trước người là không ăn thịt bất kì con thú nào. Bây giờ tôi tới thánh địa để xám hối đây.

- Hay quá, anh không ăn thịt thú vật nữa thì cho tôi cùng đi tới thánh địa - Vệt nói.

- Con mèo ngoan đạo -

STN-02227

Truyện ngụ ngôn thế giới chọn ...

0-733073-023303-11

Giá: 35.000VNĐ